



# ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

## ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Έν' Αθήναις τῆ 9 Νοεμβρίου 1935

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ἀριθμὸς φύλλου 337

### ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

Περὶ τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς Μ. Ἐκπαίδευσως.

#### ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐχόντες ὡς ἔθιμι τὸ ἄρθρον 5 τοῦ νόμου 4373(1929 ἀπερὶ διαρρυθμίσεως τῶν σχολείων τῆς μέσης ἐκπαίδευσως) καὶ τὸ ἄρθρον 8 ἐδ. 1 παρ. Ε' τοῦ νόμου 4653 ἀπερὶ διοικήσεως τῆς ἐκπαίδευσως, προτάει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐκπαίδευσως καὶ Παιδείας, μετὰ γνώμην τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου καὶ μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀπεφασισμένον καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Τὸ ἀπὸ 18 Νοεμβρίου 1931 Π. Διάταγμα ἀπερὶ τοῦ προγράμματος τῶν μαθημάτων τοῦ γυμνασίου, τροποποιεῖται ὡς ἀκολουθεῖ.

1. Εἰς τὰ Θρησκευτικά (σελ. 3—4).

α) Ἐν ἄρχῃ τοῦ μαθήματος προτάσσεται ὁ σκοπὸς αὐτοῦ ὡς ἔξῃ :

Σ κ ο π ὶ ς. Ἡ διδασκαλία τῶν Θρησκευτικῶν κυρίως σκοποῦς ἔχει α) τὴν ὑπὸ τῶν μαθητῶν σαφῆ ἐπίγνωσιν τοῦ Θρησκευτικοῦ καὶ ἠθικοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ β) τὴν διὰ τῆς προηγουμένης ἐκτιμήσεως τοῦ ἔργου τούτου βιολογικῆν ἐξέλιξιν τοῦ Θρησκευτικοῦ καὶ ἠθικοῦ φρονήματος τῶν, ὅστε τοῦτο νὰ ἀποβῇ μὲν ὁ κύριος ρυθμιστὴς τῆς τε ἀτομικῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς τῶν ζωῆς, νὰ ἐκδηλώνηται δὲ καὶ διὰ τῆς ἐνεργοῦ συμμετοχῆς τῶν εἰς τὸν θρησκευτικὸν βίον καὶ τὰ ἔργα τῆς κοινωνικῆς προνοίας τῆς Ὁρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

β) Τὸ πρόγραμμα τῶν τάξεων Β', Γ', Δ', Ε' καὶ ΣΤ' μεταρρυθμίζεται ὡς ἀκολουθεῖ :

Τ ἄ ξ ι ς Β'.

Περὶ Ἱστορίας τῆς Καινῆς Διαθήκης. Μετὰ σύντομον ἐπισκόπουν τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς καταστάσεως τοῦ ἀρχαίου κόσμου καὶ τοῦ Ἰσραηλικοῦ λαοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Ἰησοῦ παραστατικῆ Ἱστορίας τοῦ βίου καὶ τῆς δράσεως τοῦ Κυρίου.

Τ ἄ ξ ι ς Γ'.

1. Μετὰ σύντομον εἰσαγωγὴν εἰς τὴν Π. Διαθήκην ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκλεκτῶν περιοπτῶν ἐκ τῶν Ἱστορικῶν βιβλίων αὐτῆς, ὧν τὸ περιεχόμενον ἀναφέρεται εἰς τὰς θρησκευτικὰς καὶ ἠθικὰς ἀντιλήψεις τοῦ Ἰσραὴλ καὶ σχετίζεται μὲ τὴν ἑλευσιν, καὶ τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ, μέχρι τέλους Δεκεμβρίου.

2. Μετὰ σύντομον εἰσαγωγὴν εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία περιοπτῶν ἐκ τῶν Εὐαγγελίων, ἀ-

ναφερομένων ἰδίως εἰς τὰς θρησκευτικὰς καὶ ἠθικὰς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Ἰανουαρίου μέχρι τέλους τοῦ ἔτους.

Τ ἄ ξ ι ς Δ'.

Ἱστορία τοῦ ἔργου α) τῶν Ἀποστόλων μετ' ἀναγνώσεως καὶ ἐρμηνείας οὐσιωδῶν περιοπτῶν ἐκ τῶν πράξεων τῶν Ἀποστόλων καὶ β) τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, ἐξαιρουμένων ἰδίως τῶν μεγάλων θρησκευτικῶν ρυσιγνομιῶν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῆς δι' αὐτῶν ἀναπτύξεως τῆς διδασκαλίας αὐτῆς, ὡς ἐπίσης καὶ τῶν κυριωτέρων σταθμῶν τῆς ἐξελίξεως τῆς Χριστιανικῆς τέχνης καὶ τονιζομένων τῶν σημερινῶν σχέσεων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὰς λοιπὰς (ἐνωτικὴ κίνησις) καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλας κοινωνίας τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν (Πανορθόδοξον συνέδριον ἐν Κων)πόλει, ἡ Ὁρθόδοξος προτύπος ἐν Ἀγίῳ Ὄρει).

Τ ἄ ξ ι ς Ε'.

1. Ὁρθόδοξο\*Κατήχησις δι' ἀνακεφαλαιώσεως καὶ συστηματικοῦσεως τῶν ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξει ἐξαχθεῶν θρησκευτικῶν ἀληθειῶν.

Κατάδειξις τῆς ὑπορχῆς τῆς Χριστιανικῆς ὑπὲρ τὰς λοιπὰς θρησεύας, μέχρι τέλους Ἰανουαρίου.

2. Σύντομος καὶ κατὰ τὸ δυνατὸν ἐποπτικῆ λειτουργικῆ μετ' ἀναγνώσεως τῶν κυριωτέρων προϊόντων τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ὑμνολογίας ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου μέχρι τέλους τοῦ σχολικοῦ ἔτους.

Τ ἄ ξ ι ς ΣΤ'.

1. Ἡ Χριστιανικὴ Ἠθικὴ δι' ἀνακεφαλαιώσεως καὶ συστηματικοῦσεως τῶν ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξει ἐξαχθεῶν ἠθικῶν ἀληθειῶν.

2. Σύντομος εἰσαγωγὴ εἰς τὰ ἱστοριοφυλολογικὰ προβλήματα τῆς Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία περιοπτῶν ἐκ τῶν Ποιητικῶν καὶ Προφητικῶν βιβλίων τῆς Π. Διαθήκης. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία περιοπτῶν ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου καὶ ἐκ τῶν Ἐπιστολῶν τοῦ Παύλου.

2. Εἰς τὰ ἀρχαῖα Ἑλληνικά (σελ. 5-6-16).

α) Ἐν ἄρχῃ τοῦ μαθήματος προτάσσεται ὁ σκοπὸς αὐτοῦ ὡς ἔξῃ :

Σ κ ο π ο ῖ ο τῆς διδασκαλίας τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν εἶναι : α) ἡ τοιαύτη ἐξοικειώσει τῶν μαθητῶν πρὸς τὸν ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν λόγον, ὅστε οὗτοι 1) νὰ δύνανται ἐν τέλει νὰ κατανοῶν ἀρχαῖα Ἑλληνικά κείμενα μετὰ λελογισμένης χρήσεως τῶν εἰδικῶν βοηθημάτων καὶ νὰ γράφουσι εἰς τὸ ἄπειρον ἰδιώμα μικρὰς συνθέσεως κινουμένης εἰς τὴν ἰστίαν τῶν νοημάτων τοῦ ἀρχαίου βίου.

2) Νά αποκτήσουν τήν ἐκ τῆς ἐξοικειώσεως ταύτης προκύπτουσαν ἀρέτην τῆς λογικῆς καί καλλιπέστες διατεπώσεως τῶν νοημάτων τῶν καί 3) νά καταστούν ἰκανοί εἰς τήν βαθεύτεραν κατανόησιν τοῦ νέου Ἑλληνικοῦ λόγου.

β) Ἡ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν σημαντικωτέρων ἀντιπροσώπων τῶν κριωτέρων εἰδῶν τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῆς Λογοτεχνίας, θεμελιώσις τῆς λογοτεχνικῆς μορφώσεως τῶν μαθητῶν καί τοῦ διαφέροντος αὐτῶν πρὸς τὸ λογοτεχνικὸν ὄρατον. καί

γ) Ἡ διὰ τῆς αὐτῆς ἀναγνώσεως κατανόησις καί ἐκτίμησις καί τῶν λοιπῶν πλῆθ. τῆς λογοτεχνίας στοιχείων τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ἰδίως δὲ τῶν ἐξ αὐτῶν ἐχόντων ἰδιόφυτον σημασίαν διὰ τὴν κατανόησιν καί ἐκτίμησιν τοῦ σημερινῶ πολιτισμοῦ καί μέλλετα τοῦ ἡμετέρου.

δ) Τὸ πρόγραμμα τῆς Α' τάξεως μεταρρυθμίζεται ὡς ἀκολούθως :

1) Ἡ α' καί β' παράγραφος τοῦ ἐδαφίου 1 (σελ. 5) διατηροῦνται.

1. Γ λ ω σ ι κ η θ ι δ α σ κ α λ ι α. Ἐπὶ τῇ βάσει ἀναγνώσεως καί ἐρμηνείας τῶν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλληνικῇ περικοπῶν τοῦ ἐγκυκλιωμένου Ἀναγνωστικοῦ αὐτῆς καί τῶν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλληνικῇ περικοπῶν τοῦ ἐγκυκλιωμένου Ἀναγνωστικοῦ αὐτῆς καί τῶν ἐν τῇ τάξει ἀναγνωσκόμενων ἀρχαίων συγγραφέων.

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀνωτέρω ἀναγνώσεως καί ἐρμηνείας καί ἐν παραλληλισμῷ πρὸς τὰ ἀντίστοιχα φαινόμενα τῆς νέας Ἑλληνικῆς, ἐξέτασις τῆς Γραμματικῆς τοῦ Ἀττικῶν πεζοῦ λόγου μέχρι τῶν ὑπολόγητων καί ἐννοιολογητῶν ρημάτων.

2) Εἰς τὴν δ' παράγραφον (σελ. 5) τοῦ ἐδαφίου 1 μετὰ τὸ ἐξ ἀφορμῆς ἐπίσης τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Ἀναγνωστικοῦ προσθετέα τὰ καί τῶν ἐρμηνευμένων συγγραφέων.

3) Ὁλόκληρον τὸ 2ον ἐδάφιον (σελ. 6) ἀπὸ τοῦ «Ἐισαγωγῆ τῶν μαθητῶν κλπ.» μεταρρυθμίζεται ὡς ἑξῆς :

2. Ἀ ν ά γ ν ω σ ι ς :

α) Ἀνάγνωσις καί ἐρμηνεία τῶν περικοπῶν τοῦ Ἀναγνωστικοῦ.

β) Ἀνάγνωσις καί ἐρμηνεία περικοπῶν ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Ἀπολλοδώρου καί ἐκ τῆς Ποικίλης Ἱστορίας τοῦ Ἀλιαίου καί ἐνίοις ἐκ τῶν Νεκρῶν Διαλόγων τοῦ Λουκιανῶ, γινομένη ἐπὶ δύο καθ' ἑβδομάδα ὥρας κατὰ τὸ δευτερον ἐξάμηνον.

Λογικὴ ἐπεξεργασία καί σύνθεσις τῶν ἐκάστοτε ἀναγνωσκόμενων πρὸς σχηματισμὸν περικτικῆς καί σαφοῦς εἰκόνης αὐτῶν.

Πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκόμενων πρὸς συναγωγήν καί ταξινομήσιν τῶν ἐν αὐτοῖς ἀπαντόνων στοιχείων τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, ἰδίᾳ δὲ τῶν ἀναφερομένων εἰς τοὺς ἵεν τῇ Ἱστορικῇ διδασκαλίᾳ τῆς τάξεως ἐξεταστέων χρόνων.

γ) Τὸ πρόγραμμα τῆς Β' τάξεως μεταρρυθμίζεται ὡς ἀκολούθως :

1. Ἡ α' παράγραφος τοῦ ἐδαφίου 1 (σελ. 6) διατηροῦται.

1. Γ λ ω σ ι κ η θ ι δ α σ κ α λ ι α ἐπὶ τῇ βάσει ἀναγνώσεως καί ἐρμηνείας τῶν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλληνικῇ περικοπῶν τοῦ ἐγκυκλιωμένου Ἀναγνωστικοῦ αὐτῆς, ὡς καί τῶν ἐν τῇ τάξει ἀναγνωσκόμενων ἀρχαίων συγγραφέων.

2) Ὁλόκληρον τὸ ἐδάφιον 2 (Ἀνάγνωσις συγγραφέων) μεταρρυθμίζεται ὡς ἑξῆς :

2) Ἀ ν ά γ ν ω σ ι ς συ γ γ ρ α φ ῶ ν :

α') Ἀνάγνωσις καί ἐρμηνεία τῶν εὐλοιοτέρων καί ἁμωλοτέρων μερῶν τῆς Κόρου Ἀναβάσεως τοῦ Ξενοφῶντος, συμπληρωμένη δι' ἀναγνώσεως ἐκτενῶν, σαφῶν καί γλαυρωτῶν περιλήψεων. Ἀνάγνωσις καί ἐρμηνεία ὀλίγων ἐκλεκτῶν με-

ρῶν ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν τοῦ Ξενοφῶντος, ἰδίως τῶν ἀπορώντων ἐπὶ ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ ἔρασι τοῦ Θυμάρου, τοῦ Δερκυλλίδου καί τοῦ Ἀγριλλίου) κατὰ τὸ δευτερον ἐξάμηνον.

Λογικὴ ἐπεξεργασία καί σύνθεσις τῶν ἀναγνωσκόμενων πρὸς σχηματισμὸν περικτικῆς ἀλλὰ σαφοῦς εἰκόνης τῆς ὅλης ἐξελίξεως τῶν ἱστορικῶν.

Ἐξαγωγή, ταξινομήσις καί ἐκτίμησις τῶν ἐν τοῖς ἀναγνωσκόμενοις ἀπαντόνων στοιχείων τοῦ Ἑλληνικοῦ ἰδίως καί τοῦ ἑνοῦ (τοῦ Περσικοῦ ἰδίως) πολιτισμοῦ.

Δ') Τὸ πρόγραμμα τῆς Γ' τάξεως μεταρρυθμίζεται ὡς ἀκολούθως :

1) Α' παρ. 1, 2 καί 3 τοῦ ἐδαφίου 1 (ἀνάγνωσις συγγραφέων) (σελ. 8 ἀρχῆς τῆς 9) μεταρρυθμίζονται ὡς ἀκολούθως :

1. Ἀνάγνωσις συγγραφέων.

α') Ἀνάγνωσις καί ἐρμηνεία ἐκλογῶν ἐκ τῶν δύο πρώτων βιβλίων τῆς Ἀναβάσεως τοῦ Ἀρριανῶ (πλὴν τῶν κεφαλαίων 7—11 τῶν πρώτου βιβλίου), ὡς καί γλαυρωτῆς περιλήψεως τοῦ ὑπολοίπου αὐροῦ τοῦ ἔργου μέχρι τοῦ τέλους τοῦ Ἰανουαρίου. Ἀνάγνωσις καί ἐρμηνεία ἐκλογῶν ἐκ τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἡρόδοτου (ἰδίως ἀφορῶσιν εἰς περιγραφήν τῶν ἠθῶν λαῶν παρουσιαζομένων ἐν τῇ ἱστορικῇ διδασκαλίᾳ τῆς τάξεως), ἐπίσης μέχρι τοῦ τέλους τοῦ Ἰανουαρίου. Λογικὴ καί πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκόμενων ἀνάλογος πρὸς τὴν γενομένην ἐν τῇ δευτέρᾳ τάξει κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Ξενοφῶντος.

Ο' Ἡρόδοτος, ὁ Ξενοφῶν καί ὁ Ἀρριανὸς ὡς ἱστορικοὶ συγγραφῆται.

β') Ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου καί ἐφεξῆς ἀνάγνωσις καί ἐρμηνεία πρῶτον μὲν ἐκ τῶν μικρῶν δικανικῶν λόγων τοῦ Αἰσίου (π. χ. τῶν ὑπὲρ τοῦ ἀδυνάτου, περὶ τοῦ σπικῶ, ὑπὲρ τοῦ Μαντιθέου, κατὰ τῶν σιτοπωλῶν, κατὰ Φίλωνος, κατ' Ἐφυλλοῦ κλπ.). κατόπιν δὲ ἐξ ἐνός ἐκ τῶν μικροτέρων συμβουλευτικῶν ἢ ἐπιδικτικῶν λόγων τοῦ Ἰσοκράτους (π. χ. τῶν : πρὸς Νικολέαν, περὶ εἰρήνης Εὐσφόρου, πρὸς Δημόκων κλπ.).

2) Εἰς τὸ ἐδάφιον 2 (Γλωσσικὴ διδασκαλία, σελ. 10) εἰς τὸ τέλος τοῦ τμήματος: «Α' Γραμματικῆ» προσθετέα τὰ ἑξῆς : Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Ἡρόδοτου συνωμοτῆτῆς ἐξέτασις τῆς Γραμματικῆς τῆς Ἰωνικῆς διαλέκτου ἐν ἀνταρραβῇ πρὸς τὴν Ἀττικῆν.

ε') Τὸ πρόγραμμα τῆς Δ' τάξεως μεταρρυθμίζεται ὡς ἀκολούθως :

α') Ὁλόκληρος ἡ σελίς 11 τοῦ προγράμματος (1. Ἀνάγνωσις συγγραφέων κτλ.) μεταρρυθμίζεται ὡς ἑξῆς :

1. Ἀνάγνωσις συγγραφέων.

α') Ἀνάγνωσις καί ἐρμηνεία ἐνός ἐκ τῶν Ὀλυμπικῶν καί ἐνός ἐκ τῶν Φιλιππηκῶν τοῦ Λυκούργου, ὡς καί ἀνάγνωσις ἐκλεκτῶν μερῶν ἐκ τῶν κατὰ Λεωκράτους λόγων τοῦ Λυκούργου μέχρι τῆς τελευτῆς Δεκεμβρίου.

Λογικὴ καί πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγνωσκόμενων μερῶν ἐκάστοτε λόγου, ἀνάλογος πρὸς τὴν γενομένην ἐν τῇ τρίτῃ τάξει κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Αἰσίου καί τοῦ Ἰσοκράτους.

Καλιπθητικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγνωσκόμενων πρὸς καθιερωτέραν διαγραφήν τῶν ἐννοιῶν τῶν ρητορικῶν λόγων, τῶν διαφόρων γενῶν αὐτοῦ, τῶν κυρίων μερῶν τῶν ρητορικῶν λόγων, τῶν εἰδῶν τῶν ρητορικῶν ἔργων, τῶν μέσων τῆς ρητορικῆς ἐκφράσεως κτλ.

Ο' Λυκούργος καί ὁ Λυκούργος ὡς ρήτορες. Ἡ ρητορεία ἐν Ἀθήναις.

β') Ἀνάγνωσις καί ἐρμηνεία τῆς Α' καί Β' ἐπιστολῆς τοῦ Ἰσοκράτους πρὸς Φίλιππον κατ' Ἰανουάριον.

Λογικὴ ἐπεξεργασία καί πραγματικὴ ἐκτίμησις αὐτῶν.

γ') Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Φεβρουαρίου ἀνάγνωσις καί ἐρμηνεία καί ἐκλογή ἱστορικῶν μερῶν τοῦ Θουκυδίδου, ἀποτελούμενα ἐνῆιχα τμήματα.

Λογική και πραγματική έπεξεργασία των έκαστου αναγνωστικόν.

Συμπλήρωση της έννοιας της Ιστοριογραφίας διά της αναγνώσεως του Θουκυδίδου. (Ο Θουκυδίδης ως ιστορικός συγγραφέας. Γενική τις σύγκρισις τούτου προς τόν Ηρόδοτον και Ευσωφόντο.

δ') Διά των άρχων του έτους ανάγνωσις και έρμηνεία μιάς ραψώδιος της (Ομήρου) Όδυσσεΐας, και δύο ραψωδιών της (Ομήρου) Ιλιάδος.

ε') Τό πρόγραμμα της Ε' τάξεως μεταρρυθμίζεται ως ακολούθως:

α') Η παράγραφος 1 του έδαρίου 1 (Ανάγνωσις συγγραφέων) (σελ. 12) μεταρρυθμίζεται ως έξής:

1. Ανάγνωσις συγγραφέων. α') Ανάγνωσις και έρμηνεία του Κρίτωνος του Πλάτωνος ή έλεκτικών μερών εκ της 'Απολογίας του Σωκράτους του αυτού φιλοσόφου (ίδιος του τρίτου μέρους αυτής) μέχρι τέλους Δεκεμβρίου.

β') Άντι των εν σελ. 13 αβ'. Ανάγνωσις και έρμηνεία του παρά τού Θουκυδίδη 'Επιταρίου..... 'Εκτίμησις αὐτῶν ὡς καί ἐξ ἑξῆς:

'Ανάγνωσις και έρμηνεία μιάς ή δύο εκ των άπλουστέρων παρά τού Θουκυδίδη δημηγοριῶν κατ' Ιανουάριον.

Λογική και πραγματική έπεξεργασία των αναγνωστικόν.

ζ') Τό πρόγραμμα της Στ' τάξεως μεταρρυθμίζεται ως ακολούθως:

α') Η πρώτη παράγραφος του έδαρίου 1 (σελ. 15) διατυπύεται ως έξής:

1) Ανάγνωσις συγγραφέων. α') Ανάγνωσις και έρμηνεία μιάς εκ των τραγωδιῶν του Σοφοκλέους, συμπληρωμένη δι' αναγνώσεως κατ' οίκον και εν τῷ σχολείῳ διόλου μεταφράσεως μιάς έτι τραγωδίας είτε του αυτού Τραγικού, είτε του Εφραίμου (εκ των σημειωμένων εν τῇ Ε' τάξει) μέχρι τέλους Ιανουαρίου.

β') Η τελευταία παράγραφος της σελ. 17-18 β'. Από του Μαρτίου..... του μεγάλου φιλοσόφου) ζῶν να τροποποιηθῆ ὡς ἑξῆς:

β') Ανάγνωσις και έρμηνεία του παρά Θουκυδίδη 'Επιταρίου του Περικλέους κατά Φεβρουάριον.

Λογική έπεξεργασία τῶν λόγων πρὸς συμπεριληφθῆν των κυρίων νοημάτων του.

Πραγματική έπεξεργασία αὐτοῦ πρὸς συναγωγήν των εν αὐτῷ ἐξαιρουμένων στοιχείων του 'Αθηναϊκού πολιτισμοῦ κατά την εποχὴν τῆς ἀκμῆς. 'Εκτίμησις αὐτῶν.

γ') Από του Μαρτίου ανάγνωσις και έρμηνεία έλεκτικῶν μερῶν εκ τῶ Φαιδωνος ή του Πρωταγόρου ή του Γοργίου του Πλάτωνος συμπληρωμένη δι' αναγνώσεως γλαυφυρῶν περιλήψεων των λοιπῶν μερῶν αὐτῶν.

### 3. Εἰς τὰ Νέα Ἑλληνικά (σελ. 17-28).

Όλέκληρον το πρόγραμμα των Ν. Ἑλληνικῶν διατυπύεται ὡς ἀκολούθως:

Σκοιοί τῆς διδασκαλίας των Νέων Ἑλληνικῶν είναι:

α') Η παρά τοίς μαθηταίς ἀνάπτυξις τῆς δεξιότητος εἰς τήν προφορικὴν και εἰς τήν γραπτὴν χρῆσιν τῆς νέας Ἑλληνικῆς γλώσσης.

β') Η διά τῆς ἀναγνώσεως και τῆς ἐκτίμησεως δύο πηγματικωτέρων ἀντιπροσώπων των κυριώτερων εἰδῶν τῆς Νέας Ἑλληνικῆς Λογοτεχνίας ἐνάγκασις τῆς λογοτεχνικῆς μόρφωσεως των μαθητῶν και τῶ διακρίνοντος αὐτῶν πρὸς τὸ λογοτεχνικῶν ὁραίων και

γ') Η διά τῆς αὐτῆς ἀναγνώσεως κατανόησις και ἐκτίμησις και των λοιπῶν πλῆν τῆς Λογοτεχνίας στοιχείων του Νέου Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ.

δ') Η ἠθολογική και ἠθνοπροπηξις μόρφωσις των τροφίμων.

### Τάξις Α'.

1. Ανάγνωσις εκ καταλλήλου συλλογῆς πεζῶν (συντόμων διηγημάτων, διηγήσεων, περιγραφῶν και μύθων) και ποιητικῶν (δημοτικῶν και ἐπύγνων) νεοελληνικῶν ἀναγνωστικῶν μιάτων, ἀνεπεξεργασμένων ἰδίαι τις τῆν παιδικήν και οἰκογενειακὴν ὡς και εἰς τήν ἀγορικὴν, ναυτικὴν και τήν εν τῇ φύσει καθόλου νεοελληνικῆν ζωῆν.

Γλωσσική έπεξεργασία των ἀναγνωστικῶν ὅπου παρίσταται ἀνάγκη. Λογική έπεξεργασία των ἀναγνωστικῶν πρὸς συμπεριληφθῆν των κυριωτέρων νοημάτων αὐτῶν.

Πραγματικὴ έπεξεργασία των αὐτῶν πρὸς συναγωγήν και ἐκτίμησιν των εν αὐτοῖς ἀπαυτωμένων χαρακτηριστικῶν στοιχείων τῆς νεοελληνικῆς ζωῆς και τῶ νεοελληνικοῦ πολιτισμοῦ.

Στοιχειώδης λογοτεχνική έπεξεργασία των ἀναγνωστικῶν. Η κυρία ἰδέα ἐκάστου ἀναγνώματος. Τὰ προσία εἰς τὸς μαθητάς μέσα τῆς λογοτεχνικῆς παραστάσεως. Χρωματισμός και ἀπόψεις πλήρησ του νοήματος των κειμένων διά τῆς ἀναγνώσεως. Απαγωγικά ποιήματα.

Στοιχειώδης μετρική, εἰς ἀφορμῆς των ἀναγνωστικῶν ποιημάτων. Ρυθμός και εἶδη αὐτοῦ. Μέτρα διπύλλαδα και μέτρα τριπύλλαδα. Ὁ δεκαπεντασύλλατος και τὰ ἄλλα εἶδη των ἰαμένων στίχων και οἱ τροχαῖοι στίχοι. Η σύνθεσις των στίχων. Στίχοι και στροφῆς. Η ὁμοιοκαταληξία. Η πλήρης ὁμοιοκαταληξία και ἡ συνήχησις. Η σύνθεσις των ποιημάτων (κατὰ στίχον δίστιχον, κατὰ στροφάς).

Σύντομοι πληροφορίες πρὸς τὸν βίου των συγγραφέων των ἀναγνωστικῶν έργων.

2. Προφορικὴ ἐκθέσις ὑπὸ των μαθητῶν ἐπι θεμάτων, τὰ ὅποια ἐπέζησαν οἱ ἴδιοι, ἀφορούντων δὲ ἰδίαι εἰς τήν παιδικήν, τήν σχολικὴν, τήν οἰκογενειακὴν, ὡς και εἰς τήν ἀγορικὴν, τήν ναυτικὴν και τήν εν τῇ φύσει εν γένει ζωῆν.

Διόρθωσις ἀτομικῶν ἐλαττωμάτων των μαθητῶν πρὸς τήν ἐκφάνσιν ὁριζιμένων εὐθύνων και καθόλου πρὸς τήν προσοράν. Εἰθισμός των μαθητῶν εἰς τήν εὐλευθέραν, σαφῆ, εὐχερῆ και ἀπὸ γραμματικῆς και συντακτικῆς ἀπέφωσις ἀκριθῆ ἐκφρασίαν.

Άποφυγῆ τῆς ἀνεπιλογότητος παρατακτικῆς συνδέσεως προτάσεων.

3. Πρακτικὴ ἐκθέσις ὑπὸ των μαθητῶν ἐπι θεμάτων, οἷα τὰ δύο προφορικῶν ἐκθέσεων και ὑπὸ μορφῆν μικρῶν διηγήσεων και περιγραφῶν. Τήρησις, εἰ δυνατόν, και ἡμερολογίων ὁμαδικῶν ή τῆς τάξεως. Τὰ πρὸς ἐκθεσις θέματα δυνατόν να είναι ή κοινὰ διά πάντας τὸς μαθητάς ἐξευριστικῶμενα εν συνεργασίᾳ διπύλλαδου και μαθητῶν, ή ἀτομικά, ἐκλογικῶμενα ὑπὸ των τελευταίων. Εἰθισμός των μαθητῶν εἰς γλώσσων ἀπλῆν ὡς πρὸς τήν συντακτικὴν πλοκήν, εἰς τήν ὀρθήν στίχων, εἰς τήν συνένωσιν λογικῶς συναχουσῶν προτάσεων ή περιόδων εἰς παραγράφους, εἰς τήν εὐρεσίαν ὀρθῆς ἐπιγραφῆς κλπ.

Ἐπ' εὐκαιρίαι των πρακτῶν ἐκθέσεων διαρκῆς μελέτῆ τῆς προτάσεως και τῆς περιόδου ἀπὸ γραμματικῆς, ὀρθογραφικῆς και συντακτικῆς ἀπόφωσις. Ἐπιμονος παρακολούθησις των μαθητῶν εἰς τὰ ζητήματα του ἀναγνωστοῦ τῆς γραφῆς, τῆς τήρησεως αἰσθητικῶν του χωρισμοῦ εἰς παραγράφους κλπ.

### Τάξις Β'.

1. Ανάγνωσις εκ καταλλήλου συλλογῆς πεζῶν (συντόμων διηγημάτων, διηγήσεων και περιγραφῶν) και ποιητικῶν (δημοτικῶν και ἐπύγνων) νεοελληνικῶν ἀναγνωστικῶν, ἀνεπεξεργασμένων ἰδίαι τις τῆν οἰκογενειακὴν, τήν κοινοτικὴν και τήν κοινωνικὴν ζωῆν τῆς νεοετῆς Ἑλλάδος.

Γλωσσική, λογική και πραγματικὴ έπεξεργασία των ἀναγνωστικῶν, ὡς εν τῇ πρώτῃ τάξει.

Στοιχειώδης λογοτεχνική έπεξεργασία των ἀναγνωστικῶν, ὡς εν τῇ Α' τάξει. Ἐπι δὲ σύντομοι πληροφορίες πρὸς

τῶν ἐν τῇ τάξει ἀναγινωσκομένων εἰδῶν τοῦ λόγου (ἰδίως τοῦ διηγηματός, τῆς περιγραφῆς, τοῦ δημοτικοῦ τραγοῦδιου).

Μετρική, ἐπὶ τῇ ἐξέσει τῶν ἀναγινωσκομένων ποιημάτων. Ἑπαναλήψεις, συμπλήρωσις καὶ ἐμπέδωσις τῶν ἐν τῇ Α' τάξει εὐρεθέντων περὶ λαϊκῶν καὶ τραγικῶν μέτρων. Τὰ περὶ τούτων, συνίζησις καὶ χωρισμὸς.

2. Προφορικὰ ἐκθέσεις τῶν μαθητῶν ἐπὶ θεμάτων, τὰ ὅποια ἐπέζησαν οἱ ἴδιοι. ἀναφέρονται δὲ εἰς τὴν οἰκειοτατέην καὶ γρηγορίαν, τὴν κοινοτικὴν καὶ κοινωνικὴν ζωὴν, ὡς ἐν τῇ Α' τάξει. Ἐθιμῶς ἰδίως τῶν μαθητῶν εἰς τὸ νὰ ἐκλέγῃσι καὶ ἐκθέτῃσι τὰ οὐσιώδη καὶ μὴ ἐπὶξερῶντα τοῦ θέματος των.

3. Γραπτὰ ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἐπὶ θεμάτων, ὅσα τὰ τῶν προφορικῶν ἐκθέσεων καὶ ὑπὸ μορφῆν μικρῶν διηγήσεων καὶ περιγραφῶν, ὡς καὶ ἐπιστολῶν, ὡς ἐν τῇ Α' τάξει. Τήρησις εἰ δυνατόν καὶ ἀτομικῶν ἡμερολογίων ὑπὸ τῶν μαθητῶν. Ἐθιμῶς τῶν μαθητῶν εἰς τὴν κυριολεξίαν, εἰς τὴν πυκνὴν διατύπωσιν τῶν νοημάτων καὶ εἰς τὴν ἀποφυγὴν τῶν πλεονασμῶν. Προσπάθειαι αὐτῶν πρὸς σύνθεσιν μικρῶν ποιημάτων καὶ διὰ εἰς ἀπλοῦς δεκαπεντασλλαβῶς στίχους.

#### Τάξις Γ'.

1. Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων πεζῶν (ἰδίως ἐκτεσεστώρων διηγημάτων) καὶ ποιητικῶν (ἐντέχνων καὶ δημοτικῶν, ἰδίως δὲ ἐπιπολικῶν καὶ ἐκλογῶν ἐξ ἐπικῶν) νεοελληνικῶν ἀναγνωσμάτων. Γλωσσικά, λογικὰ καὶ πραγματικὰ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων, ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι.

Λογοτεχνικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων. Βαθύτερα ἐξέταξις τῶν μῶσων τῆς λογοτεχνικῆς προτάσεως. Καλλιθετικὴ ἀνάγνωσις πεζῶν καὶ ἀνάγνωσις καὶ ἀπαγγελία ποιητικῶν ἔργων. Πληροφορία περὶ τῶν ἀναγινωσκομένων εἰδῶν τοῦ λόγου (ἐκτενέως διηγηματός, ἐπιχολογικῶν καὶ ἐπικῶν ποιημάτων κτλ.) καὶ τῶν ἀναγινωσκομένων συγγραφέων.

Μετρική. Οἱ συνθέστεροι τῶν λαϊκῶν στίχων (ὁ ἑνδεκάσλλαβος καὶ ὁ δωδεκασλλαβος) καὶ ὁ τραγικὸς ἑκτασλλαβος κτλ. Σφίρησις λαϊκικοῦ καὶ τραγικοῦ ρυθμοῦ. Οἱ στίχοι τοῦ τριουλλάβου ρυθμοῦ (θαυλικοῦ, ἀμφιτραγικοῦ, ἀναπιστικοῦ). Στίχοι μικτοί, στίχοι ἐλευθεροί.

2. Προφορικὰ ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν μαθητῶν, ἀνάλογοι πρὸς τὰς γινόμενας εἰς τὰς προηγουμένας τάξεις.

3. Γραπτὰ ἐκθέσεις (κοινὰ τῆς τάξεως ἢ ἀτομικὰ τῶν μαθητῶν).

Ἀνηγήσεις σκηνῶν καὶ γεγονότων ἐξ αὐτοψίας. Ποιητικὰ ἀντικείμενα, ἀνθρώπων, ποτίων, κτηρίων, καταστημάτων, ἐργαστησίων κτλ. κατόπιν ἁμέσῳ ἀντιλήψεως. Ἐπιστολὰὶ ποιητικῶν περιουσιμῶν. Ἀναμνήσεις ἐξ ἑορτῶν, ἐκδρομῶν, ταξιδίων κτλ. Ἀνάθεσις εἰς μαθητὰς περιουλογῆς πληροσοσιῶν καὶ τραπτικῆς ἀνακονώσεως αὐτῶν εἰς τὴν τάξιν. Περὶληψίσις ἀναγνωσθέντων ἔργων ἢ μερῶν αὐτῶν. Προσπάθειαι τῶν μαθητῶν πρὸς σύνθεσιν μικρῶν ποιημάτων.

#### Τάξις Δ'.

1. Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων πεζῶν (ἰδίως ἐκτεσεστώρων διηγημάτων) καὶ ἐκλογῶν ἐξ αὐτοβιογραφίῶν, ἐπιστολῶν, χαρακτηρισμῶν καὶ ποιητικῶν (ἰδίως λυρικῶν) νεοελληνικῶν λογοτεχνημάτων. Ἀνάγνωσις ἐκτενέως ἀποσπασμάτων ἐκ τοῦ δημοτικωτέρου λόγου τῆς Βυζαντινῆς περιόδου, πεζῶν καὶ ἐμμέτρων.

Γλωσσικὴ λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων, ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι. Κατεύθυνσις τῆς προσοχῆς τῶν μαθητῶν εἰς τὰ ζήτηματα τοῦ πλουτισμοῦ τῆς γλώσσας καὶ τῶν παραγόντων αὐτοῦ, ὡς καὶ εἰς τὰ ζήτηματα τῆς καθαρῆς τῆς γλώσσας καὶ τῶν ὁρίων τῆς παραοχῆς τῶν ἔθνων λέξεων.

Λογοτεχνικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων Βοηθῆτερα

ἐξέταξις τῶν μῶσων τῆς λογοτεχνικῆς προτάσεως. Πληροφορία περὶ τῶν ἀναγινωσκομένων εἰδῶν τοῦ πεζοῦ λόγου καὶ τῶν διαφόρων εἰδῶν τῆς ποιήσεως καὶ τῶν ἀναγινωσκομένων συγγραφέων. Χαρακτηριστὸς τοῦ ὅρους τῶν ἀναγινωσκομένων πεζῶν (πυκνὸν, νεωρῶδες, ἀνθρώπινον, ἀπλοῦν, ἐπιτετραυμένον, ἀτόπον, πλατῆρον). Καλλιθετικὴ ἀνάγνωσις πεζογραφημάτων. Ἀπαγγελία ποιημάτων.

Μετρική. Ἀνασκόπησις καὶ ἐμπέδωσις τῆς ὅλης νεοελληνικῆς σιτουρητικῆς.

2. Προφορικὰ ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν μαθητῶν, ἀνάλογοι πρὸς τὰς γινόμενας εἰς τὰς προηγουμένας τάξεις. Ἰσχυρισ εἰσῆσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν διὰ συντομῆς λόγου ἐκθέσιν ἀτομικῶν αὐτῶν ἐργασίῶν καὶ τὴν βοήθειαν μόνον σημειώσεων.

3. Γραπτὰ ἐκθέσεις. Ἐκθέσεις παντοδαῶς περιορισμῶν κατ' ἐλευθέραν ἐκλογὴν τῆς τάξεως ἢ ἐνὸς ἐκάστου τῶν μαθητῶν, ἰδίως δὲ περιλήψεσις ἀναγνωσθέντων λογοτεχνημάτων καὶ κρίσεσις ἐπ' αὐτῶν, ταξινομήσεσις διδαχθέντος ὅλικου ἐκ τῶν διαφόρων μαθημάτων, μικρὰ πραγματεία ἐπ' αὐτοῦ, χαρακτηρισμοὶ καὶ ἡμερολόγια ἐργασίας καὶ ζωῆς ὁμάδων καὶ τάξεως. Συνέχισις τῶν ποιητικῶν ἀσκήσεων τῶν μαθητῶν.

#### Τάξις Ε'

1. Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων ἐκτενέως ἀπλοῦν τῆς ἀπὸ τοῦ 1453 - 1830 (ἰθρύσεως τοῦ Ἑλλάδων Κράτους) νεοελληνικῆς λογοτεχνίας καθὼς καὶ ἄλλων ἀξιολόγων ἔργων τῶν νεωτέρων χρόνων.

Γλωσσικὰ, λογικὰ καὶ πραγματικὰ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων, ὡς ἐν τῇ Δ' τάξει.

Λογοτεχνικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων ἔργων. Χαρακτηριστικὸς τοῦ ὅρους τῶν ἀναγινωσκομένων συγγραφέων. Τὰ περὶ θεάτρον ἐν παραλληλισμῷ πρὸς τὸ ἀρχαῖον θεάτρον. Ἡ ἐπίκρισις τοῦ ἀρχαίου θεάτρον ἐπὶ τὸ νεοελληνικόν. Τὰ νεοελληνικὰ θεατρικὰ εἶδη. Πληροφορία περὶ τῶν ἀναγινωσκομένων συγγραφέων. Συνοπτικὴ ἱστορία τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας ἀπὸ τοῦ 1453 - 1830. Ἀπαγγελία ἢ καὶ παράστασις ἀπὸ σκηνῆς ἀναγνωσθέντων θεατρικῶν ἔργων.

Μετρική. Εὐρεσις ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῆς σιτουρητικῆς ἐκδοτοῦ τῶν διδοσκομένων ποιημάτων.

2. Προσορικὰ ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν μαθητῶν, ὡς ἐν τῇ Δ' τάξει. Μικρὰ διαλέξεις ὑπ' αὐτῶν. Ἡ τέχνη τῆς διαλέξεως.

3. Γραπτὰ ἐκθέσεις, ὡς ἐν τῇ Δ' τάξει, ἐπὶ δὲ ἀναπτύξεσι διαφόρων θεμάτων ἐξ ἀπομνήσεως ἀναγινωσκομένων ἔργων, κριτικὰ ἔργων, ἀτομικῶν ἢ ὁμαδικῶν ἀναγνωσθέντων καὶ περιγραφῶν καὶ ἀναλύσεσις ἑρμηνειῶν τμήτων.

Ποιητικὰ ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν.

#### Τάξις Σ'.

1. Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων ἀξιολόγων ἔργων ἐκ τῶν διαφόρων εἰδῶν τῆς νεοελληνικῆς ἀπὸ τῆς ἰθρύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους μέχρι σήμερον καὶ τῆς ζήνης πεζογραφίας καὶ ποιήσεως.

Γλωσσικὰ, λογικὰ καὶ πραγματικὰ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων, ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει.

Λογοτεχνικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων ἔργων

4. Εἰς τὰ Γαλλικὰ (σελ. 29-32).

Ἐν ἀρχῇ τοῦ μαθήματος προτάσεται ὁ σκοπὸς αὐτοῦ ὡς ἐξῆς :

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῶν Γαλλικῶν εἶναι :

α) Ἡ ἐπικρατὴς ἑξοικειώσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν, ὥστε οὗτοι ἐν τέλει 1) νὰ ἔχουν ἀποκτήσει ἰκανὴν εὐγέγραν εἰτε τὴν προφορικὴν καὶ τὴν γραπτὴν ἡρῆσιν αὐτῆς, 2) νὰ δύνανται νὰ κατανοοῦσι εὐκόλῃ Γαλλικὰ κείμενα ὄντι ἐπιμορίας ἢ μετὰ μικρῆς.

β') Ἡ δι' ἰδίαν τῶν μαθητῶν ἀναγνώσεως κατανόησις καὶ ἐκτίμησις ἔργων τῶν κυριωτέρων ἀντιπροσώπων τῆς κλασικῆς καὶ νεωτέρης Γαλλικῆς λογοτεχνίας καὶ ἐνίσχυσις τοῦ διασφαινοῦ αἰῶνος πρὸς τὸ λογοτεχνικὸν ὄραμα καὶ

γ') Ἡ δι' ἰδίαν τῶν μαθητῶν ἀναγνώσεως κατανόησις καὶ ἐκτίμησις τῶν λοιπῶν πλὴν τῆς Λογοτεχνίας στοιχείων τοῦ νέου Γαλλικοῦ πολιτισμοῦ, ὡς καὶ τῆς ἐπιδράσεως αὐτοῦ ἐπὶ τὸν σύγχρονον πολιτισμὸν.

Μετὰ τὸν σκοπὸν τίθεται τὸ πρόγραμμα τῶν Γαλλικῶν τῆς πρώτης τάξεως ὡς ἀκολουθοῦσ.

### Τάξις Α'

1. Φωνητικαὶ καὶ συλλαβιστικαὶ ἀσκήσεις ἐπὶ λέξεων καὶ φράσεων, ἐξαγωγήσιν ἐξ ἀμέσως ἐποπτικῆς διδασκαλίας.

2. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία. α') φράσεων καὶ ἀπλουστάτων περιγραφῶν καὶ διηγήσεων ἐξαγομῶν ἐξ ἀμέσως καὶ ἐποπτικῆς τῶν πραγμάτων διδασκαλίας ἀναφερομένων εἰς τὸ σχελεῖον καὶ τὴν ὕλην σχολικῆν ζωὴν καὶ

β') Σχετικῶν πρὸς τὴν ὕλην ταύτην ἀναγνωσμάτων καὶ ποιημάτων ἐκ καταλλήλου βιβλίου. Ἀπομνημόνευσις τῶν ἐκστότε ἀπαντησῶν νέων λέξεων καὶ φράσεων καὶ ἀπαγγελία ἀπὸ στήθους ἐνίων ἐκ τῶν ποιημάτων.

3. Τὰ πρὸς σχηματισμὸν ἀπλουστάτων φράσεων ἀπαροίτητο ἐκ τοῦ ὁμαλοῦ ἰδίου τυπικοῦ τῆς Γομορτυτικῆς (ἀφρον, ὄνομα, τὸ μᾶλλον εὐρηστον ῥήματα εἰς τὴν ἐνεστώτα, ἀριθμητικά, αἱ κυριώτεροι ἀντωνυμίαι), καὶ ἐν τῷ Συντακτικῷ θέσις τῶν λέξεων ἐν τῇ φράσει. ἐν ἀντιπαρολίῳ πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν σύνταξιν, ἐξαγόμενα ἐκ τῶν ἐκστότε ἀναγινωσκόμενων.

4. Ἀσκήσις εἰς τὸ γαλλιστὶ διαλέγεσθαι διὰ συνομιλίαν ἀναφερομένη εἰς τὰ ἐκστότε ἀναγινωσκόμενα.

5. Ἀσκήσις εἰς τὸ γαλλιστὶ γράφειν α') δι' ἀντιγραφῆς κατ' οἶκον, β') διὰ φράσεως καθ' ἑαυτοῦσιν γ') διὰ τῆς φράσεως ἀποκρίσεως εἰς δεδομένης ἐρωτήσεως σχετικῆς πρὸς τὰ ἐκστότε ἀναγινωσκόμενα, δ) ἀπλουστάτα θέματα ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Γαλλικὴν (σχετιζόμενα ἐπὶ τὸν δευτερευόμενον) πρὸς ἐμπέδωσιν τῶν κτηθεῖσιν λεξιλογικῶν, γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν γνώσεων.

γ') Τὸ πρόγραμμα τῶν τάξεων Β', Γ' καὶ Δ' μεταρρυθμίζεται ὡς ἀκολουθοῦσ:

### Τάξις Β'.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία: α') περιγραφῶν καὶ διηγήσεων, ἐξαγομῶν ἐξ ἀμέσως καὶ ἐποπτικῆς πραγμάτων ἐκ τῶν εἰκόνων διδασκαλίας καὶ ἀναφερομένων εἰς τὴν οἰκίαν, τὴν οἰκιακὴν ζωὴν, ὡς καὶ εἰς τὸ ἀνθρώπινον σῶμα καὶ τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ, καὶ β') σχετικῶν πρὸς τὴν ἀνωτέρω ὕλην ἀναγνωσμάτων καὶ ποιημάτων ἐκ καταλλήλου βιβλίου. Ἀπομνημόνευσις τῶν ἐκστότε ἀπαντησῶν νέων λέξεων καὶ φράσεων καὶ ἀπαγγελία ἀπὸ στήθους ἐνίων ἐκ τῶν ποιημάτων.

2. Γραμματικῆ: Ἀναθεώρησις, συμπλήρωσις, ταξινόμησις τῶν προκτιθεμένων γνώσεων. Διδασκαλία τῶν μᾶλλον εὐχομένων ρηματικῶν τύπων (παρατακτικῆς μέλλων, ἱστορικῆς ἀριστων, παρακειμενῶν). Ἐπιθετα, ἐπιρρηματα. Ἐκ τοῦ Συντακτικοῦ, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐκστότε ἀναγινωσκόμενων, διδασκαλία τῶν συντακτικῶν φαινομένων ἐν ἀντιπαρολίῳ πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν σύνταξιν.

3. Ἀσκήσις εἰς τὸ γαλλιστὶ διαλέγεσθαι ὡς ἐν τῇ Α' τάξει.

4. Ἀσκήσις εἰς τὸ γαλλιστὶ γράφειν, ὡς ἐν τῇ Α' τάξει, ἐπὶ δεῦ ἄ') δι' ἔγγραφο ἀποδόσεως ἀναγνωσθείσης ὕλης καὶ β') διὰ γραπτῶν κατὰ δεκαπενθήμερον μεταρρῶσεων ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὸ γαλλικόν καὶ τάναντι εὐκόλου γυμνασμάτων σχετικῶν πρὸς τὴν κατ' αὐτὸ διδαχθεῖσαν ὕλην.

Κείμενα. Διάφορα ὁμαλὰ ἀναγνώσματα ἀπὸ τῶν κόσμων τοῦ παιδιοῦ. Μῦθοι, περιγραφαί, ἀφηγήσεις, παροιμίαι, ἀνάλογα ποιήματα.

### Τάξις Γ'.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία α') περιγραφῶν καὶ διηγήσεων ἐξαγομῶν ἐξ ἀμέσως καὶ ἐποπτικῶν εἰκότων διδασκαλίας καὶ ἀναφερομένων εἰς τὴν πόλιν καὶ τὴν ζωὴν αὐτῆς (οἰκονομικῆν, συγκοινωνιακῆν, πνευματικῆν καὶ λοιπὴν) καὶ β') σχετικῶν πρὸς τὴν ἀνωτέρω ὕλην ἀναγνωσμάτων καὶ ποιημάτων ἐκ καταλλήλου βιβλίου, ὧν ἱκαναὶ δυνατόται νὰ ἔχουν ὡς τοπικὴν ὄψιν τὴν Γαλλίαν.

Τὰ πραγματικῶν περιεχομένων ἀναγνωσμάτων θὰ ὑποχωροῦν ὀλίγον κατ' ὀλίγον πρὸ τῶν λογοτεχνικῶν τοιούτων. Ἀπομνημόνευσις τῶν ἐκστότε ἀπαντησῶν νέων λέξεων καὶ φράσεων καὶ ἀπαγγελία ἀπὸ στήθους ἐνίων ἐκ τῶν ποιημάτων.

2. Γραμματικῆ: Ἀναθεώρησις τῶν διδαχθέντων. Συμπλήρωσις τοῦ ἀνομήλου ἰδίου τυπικοῦ τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ. Παράγωγα καὶ Σύθετα. Ἑγλίσεις. Χρήσις τῶν ῥημάτων. Ἀπαρέμφατα, ἐνεργητικῆς μετοχῆς, παθητικῆς μετοχῆς, Μεταθετικά, ἀμετάβλητα, ἀποπαθῆ, ἀπόσπασμα ῥήματα.

3. Ἀσκήσις εἰς τὸ γαλλιστὶ διαλέγεσθαι, ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι.

4. Ἀσκήσις εἰς τὸ γαλλιστὶ γράφειν: α') δι' ἔγγραφου περιλήψεως ἀναγνωσθείσης ὕλης, β') διὰ διεφθόρου γυμνασμάτων ἐπὶ τῶν διδαχθέντων ἐκ τῆς γραμματικῆς καὶ τοῦ συντακτικοῦ, γ') δι' ἔγγραφου μεταρρῶσεων ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὸ γαλλικόν καὶ τάναντι καὶ δ') δι' ἔγγραφου συνθέσεων ποικίλου περιεχομένου.

### Τάξις Δ'.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία περιγραφῶν καὶ διηγήσεων ἀναφερομένων εἰς τὴν ἥθικην, πνευματικὴν καὶ κοινωνικὴν ὄψιν τοῦ ἀνθρώπου. Ζωηραὶ καὶ παραστατικαὶ περιγραφαί ἐκ τῆς Γαλλικῆς ἑσθῆς, ἱστορίας καὶ μυθολογίας. Βιογραφικαὶ προσωπογραφικαὶ μεγάλοι ἀνδρῶν, Λογοτεχνικὰ ἀποσπάσματα ποικίλου περιεχομένου ἐκ νεωτέρων συγγραμμάτων.

Ἀπομνημόνευσις τῶν ἐκστότε ἀπαντησῶν νέων λέξεων καὶ φράσεων καὶ ἀπαγγελία ἀπὸ στήθους ἐνίων ποιημάτων.

2. Γραμματικῆ: Ἀναθεώρησις τῶν διδαχθέντων καὶ συμπλήρωσις αὐτῶν. Χρήσις τῆς ὑποτακτικῆς. Συμφωνία χρόνων καὶ ἐγλίσεις. Συνθετώτερα συντακτικὰ φαινόμενα, ἐν ἀντιπαρολίῳ πρὸς τὰ τῆς Ἑλληνικῆς συντάξεως, ἐπὶ τῇ βάσει δεδομένων ἀσκήσεων καὶ τῶν ἐκστότε ἀναγινωσκόμενων.

3. Ἀσκήσις εἰς τὸ γαλλιστὶ διαλέγεσθαι, ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι.

4. Ἀσκήσις εἰς τὸ γαλλιστὶ γράφειν ὡς ἐν τῇ Γ' τάξει.

### Γαλλικὰ. Τάξις Γ'.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τεμαχίων τοιούτων, ὥστε νὰ ἐπιτυγχάνεται ἡ μεθοδικωτέρα γνώσις καὶ διδασκαλία τῆς κλασικῆς Γαλλικῆς λογοτεχνίας καὶ τοῦ Γαλλικοῦ πολιτισμοῦ τῶν νεωτέρων χρόνων.

Πρὸς τοῦτο δύναται νὰ χρησιμοποιηθῶσι ἀναγνωστικὰ ἐξ ἀποσπασμάτων ἡ αὐτελεῖα ἐκλεκτῶν πεζογραφημάτων ἢ ποιημάτων καταλλήλους συνθέμενα ἐκ τῶν Corneille καὶ Racine, Molière, Lafontaine, Sainte Beuve à France, Biunetière, Jaine, Bossuet, Descartes, Voltaire, Pascal, Rousseau, Montaigne, Michelet, Montesquieu, Sevigné, Mirabeau, Stendhal, Balzac, Flaubert, V. Hugo, Verlain, Verhàire, Fabre, Romain, Roland e.t.c.

Ἀποσπάσματα ἐκ τῶν περὶ Γαλλικῆς λογοτεχνίας υαλετῶν τῶν G. Paris καὶ Bedier.

Συστηματικώτερα σύγγραμμata τῆς Γαλλικῆς λογοτεχνίας πρὸς τὴν Νεοελληνικὴν καὶ ἑλληνος τῆς ἐπιδράσεως τῆς πρώτης ἐπὶ τῆς δευτέρας.

Εἰς τὴν ἱστορίαν (σελ. 33—36).

α') Ἐν ἀρχῇ τοῦ μαθήματος προτάσσεται ἡ σκοπιὴ αὐτοῦ ὡς ἑξῆς:

Σκοποί της διδασκαλίας της Ιστορίας είναι: α') Η μόρφωση της ιστορικής σκέψης των μαθητών, ήτοι της ικανότητος, όπως αντιλαμβάνονται έκαστην μὲν ἐποχὴν τῆς ζωῆς ἕως λαοῦ ὡς σταθμὸν ἐξελίξεώς του ἐκ τῆς προηγούμενης διὰ τὴν μέλλουσαν, ἐκάστην δὲ ἰσχυρίων τῆς ζωῆς του εἰς τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ὡς συνηγορὴν ἰσχυροῦς πρὸς ἄλλας τὰς ζωάς, πρὸς τὴν ποίησιν τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντός του καὶ τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς τῶν ἄλλων λαῶν, μὴ τὸν ἄνθρωπον δὲ αὐτὸν ἀντιληφθῆναι καὶ τὸ παρὸν διὰ τὸ παρελθόντος ὡς σταθμὸν προσηθείας τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς πρὸς περαιτέρω ἐξέλιξιν, β') ἡ ὑπὸ τὸ ἀνωτέρω πνεῦμα καθόδοις ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῆς ἐξελίξεως τῆς Ιστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ τῆς συνηγορίας πρὸς αὐτὴν Ιστορίας τῶν ἄλλων ἔθνων, ἰδίως δὲ ἡ κατανόησις τῆς ἐξελίξεως τῶν κυριωτέρων στοιχείων τοῦ τε πνευματικοῦ καὶ τοῦ οικονομικοῦ πολιτισμοῦ, ἰδίως δὲ τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ γ') ἡ διὰ τῆς προσκόχουσης ὑπὸ τὴν μόρφωσιν ἐπιτιμήσεως τῆς μέχρι τοῦδε ὑπὸ τε τοῦ Ἑλληνικοῦ ἰδίου ἔθνους καὶ ὑπὸ τῶν λοιπῶν ἔθνων συντελεσθείσας ἐργασίας εἰς τὰ διάφορα πεδία τοῦ πολιτικοῦ ἀνάπτυξις 1) τῶν σχετικῶν πρὸς τὰ ποικίλα εἶδη τῶν συμφερόντων τῶν, τοῦ θρησκευτικοῦ, τοῦ οικονομικοῦ, τοῦ ἐπιστημονικοῦ, τοῦ καλλιτεχνικοῦ καὶ τῶν ποικίλων ἐκφάνσεων τοῦ ἠθικοῦ, 2) ὡς ἰδιαιτέρως τῆς ἀφοσίωσης πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὰ ἱπολιτευτικὰ τῆς ἰδεώδη καὶ τῆς ἐφέσεως, ἕως, ἐν σαφεῖ ἐπιγνώσει τῶν πρὸς αὐτὴν πολιτικῶν ὑποχρεώσεων τῶν συμμετάσχοντων ἐνεργῶς εἰς τὴν πρὸς ἐπίτευξιν αὐτῶν ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς πολιτικῆς κατεσκευασμένην κοινὴν ἔθνη τῶν πολιτῶν τῆς, ἐργασίαν, ἡ ὁποία οὐχ ἦτον θὰ διδῆ τὴν προσηκούσαν σημασίαν καὶ εἰς τὴν ἀνάλογον ἐργασίαν τῶν ἔθνων καὶ τῶν προηγηθεισῶν ἐποχῶν, μὴτε ὑποτιμῶσα μὴτε υπερτιμῶσα αὐτήν.

Τὸ πρόγραμμα μεταρρυθμίζεται ὡς ἀκολουθῶς:

#### Πρώτη τάξις.

Εἰσαγωγή εἰς τὴν ἱστορίαν (διαίρεσις ἱστορίας πρῶτοῦτοια καὶ κυρίως ἱστορία. Πηγάι καὶ βοηθήματα τῆς ἱστορίας).  
Πρῶτοῦτοια Ἑλλάς (Πελαγονί ἢ Προβλήτης, Κρήτης, Κυκλάδων, Μυκηνῶν). Ἡ ἐφεστίσις τῶν ἑλληνικῶν φύλων καὶ αἰ ἐβρῆσαι ὑπ' αὐτῶν πολιτεία. Ὁ θρησμός καὶ ἰδιωτικὸς βίος τῶν πρώτων Ἑλλήνων μέχρι τῆς λεγομένης καθόδου τῶν Δωριέων. Ὁ πῆρ τῶν θεῶν καὶ ἥρώων μῦθοι τῶν Ἑλλήνων, Τρῶες, Πρωϊκοὶ πόλεμοι.  
Ἑλληνικὴ ἱστορία ἀπὸ τῆς καθόδου τῶν Δωριέων μέχρι τῶν μηδικῶν χρόνων.

#### Δευτέρα τάξις.

Σύντομος ἱστορία τῶν ἀρχαίων ἰσχυρῶν λαῶν (Αἰγυπτίων, Ἀσυρίων, Βαβυλωνίων, Μήδων, Περσῶν, Φοινίκων γ. κ. Ἑβραίων).

Ἑλληνικὴ ἱστορία ἀπὸ τῶν μηδικῶν πολέμων μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου.

#### Τρίτη τάξις.

Ἑλληνικὴ ἱστορία ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου μέχρι τῆς ὑπὸ τοὺς Ῥωμαίους ὑποταγῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν ἑλληνιστικῶν πολιτειῶν.

Πρῶτοῦτοια τῆς Εὐρώπης.

Ῥωμαϊκὴ ἱστορία μέχρι τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου.

#### Τετάρτη τάξις.

Ἱστορία τῶν μέσων χρόνων. ἀπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, μέχρι τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικής, εὐρύτερον ἐκτεθειμένης τῆς Βυζαντινῆς ἱστορίας, μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων.

#### Πέμπτη τάξις.

Ἱστορία τῶν νεωτέρων χρόνων ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικής μέχρι τοῦ συνεδρίου τῆς Βιέννης.

Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων μέχρι τῆς Ἑλληνικῆς ἰσχυροποιήσεως.

Ἐκτὴ τάξις.

Ἱστορία τῶν νεωτέρων χρόνων μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν ἐκτεθειμένη ἐκτεθειμένη τῆς ἀπὸ τοῦ 1821 ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἐκτεθειμένη δὲ πῶς καὶ τῆς τῶν γειτόνων λαῶν τῆς Ἑλλάδος.

Γενικὴ ἐπισκόπησις τῶν περιόδων τῆς ἱστορίας καὶ ἰδίᾳ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος.

Σημειώσεις: Ἐν ἐκάστῃ τάξει διδάσκονται κυρίως τὰ στοιχεῖα πολιτικῆ καὶ στρατιωτικῆς γεγονότα καὶ τὰ δημιουργήματα τοῦ πολιτισμοῦ τῶν λαῶν.

### ΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΟΥ

Ἐκτὴ τάξις. Ὡρα 1.

Σκοπὸς καὶ ὀφέλιμα τῆς ἀγωγῆς τοῦ πολίτου.

Γένεσις καὶ ἀνάπτυξις τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας. Τὸ εἶκος ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Πηγάι καὶ διαίρεσις τοῦ δικαίου. Ἐννοία, σκοπὸς καὶ στοιχεῖα τῆς πολιτείας. Ἐννοία καὶ στοιχεῖα τοῦ ἔθνους. Εἶδη τῆς πολιτείας. Τριχοτομία τῆς πολιτείας. Ἐννοία τοῦ πολιτεύματος καὶ διαίρεσις τῶν πολιτευμάτων κατ' Ἀριστοτέλην. Τὰ σύγχρονα πολιτεύματα.

Ἑλληνικὴ πολιτεία. Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς πολιτείας. Ἐκτελεστικὴ, νομοθετικὴ καὶ δικαστικὴ ἐξουσία. Ἀρχιεῖς τῶν Ἰσοκρατίων. Σωβούλια. Διοικητικὴ διαίρεσις τῆς Ἑλλάδος. Δῆμοι καὶ Κοινότητες. Ἐκκλησίαι τῆς Ἑλλάδος. Ἡ ἐκπαίδεξις ἐν Ἑλλάδι.

Κοινωνία τῶν ἔθνων καὶ ἡ διεθνὴς θέσις τῆς Ἑλλάδος. Πατρίς, σημαία, ὁ ἔθνος ἔθνος, ἔθνη, ἔθνη ἔθνη τῆς ἔθνης ἐπέκει. Καθόντα καὶ δικαιώματα τοῦ πολίτου.

6. Εἰς τὰ Μαθηματικὰ καὶ τὴν Κοσμογραφίαν.

α) Ἡ ἐπιμεραλὶς: Μαθηματικὰ καὶ Κοσμογραφίαν.  
β) Ἐν ἀρχῇ καὶ μετὰ τὴν ἐπιμεραλίδην (σελ. 37) τίθεται ὁ σκοπὸς ὡς ἀκολουθῶς: Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῶν Μαθηματικῶν είναι:

α) Ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἰκανότητος τῶν μαθητῶν, 1) εἰς τὴν ἀσφαλῆ, εὐκόλως καὶ ταχεῖαν ἐκτέλεσιν ἀριθμητικῶν ὑπολογισμῶν μὲ διάφορα εἶδη ἀριθμῶν καὶ τὴν ἀκριβῆ ἀντίληψιν τῶν γεωμετρικῶν μορφῶν, τῶν ἰδιοτήτων τῶν καὶ τῶν πρὸς ἀλλήλας σχέσεων τῶν καὶ 2) εἰς τὴν κατανόησιν τῆς ἀμοιβαίας ἐξαρτήσεως τῶν μεταβλητῶν μεγεθῶν καὶ ποσῶν ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ὑπὸ τῶν μαθητῶν αὐτοτελοῦς λύσεως προβλημάτων τῆς ἡμῶν ζωῆς καὶ τῆς ἀκριβεστοῦς κατανήσεως τῶν ἀντικειμένων καὶ φαινομένων τῶν περιβάλλοντος εἰς τὸ μαθηματικὸν προδριόμοιόν τῆς μαρφῆς, τῶν διαστάσεων, τῶν πλάθους καὶ τῶν ἐνόμων αὐτῶν σχέσεων.

β) Ἡ ἐξοικειώσις τῶν μαθητῶν εἰς τὸν μαθηματικὸν τρόπον τοῦ συλλογισμοῦ καὶ ἀποτεικνῶν καὶ εἰς τὴν διακρίνωσιν αὐτῶν ἀρίστων, τάξις καὶ ἀντικειμενικότητα, ὡς καὶ τὴν μετὰ σαφηνείας καὶ βραχυτέρας διατύπωσιν τῶν σχετικῶν νοημάτων καὶ

γ) Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν μόρφωσις τῆς ἀντιλήψεως, ἐπὶ ἡ Μαθηματικὰ εἶναι αὐτοτελοῦς διατεταγμένη ἐπιστήμη, συντελέσασα εἰς τὴν λύσιν σπουδαιωτάτων προβλημάτων τῆς φύσεως καὶ τῆς ζωῆς καὶ βοηθήσασα τὸ κατ' ἐξουσίαν εἰς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ.

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῆς Κοσμογραφίας εἶναι ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῶν οὐρανίων σωμάτων κατ' ἐξουσίαν καὶ ἐν τάξει πρὸς ἄλληλα σχέσεις, ὡς καὶ τῶν διεσπῶν τὰς σχέσεις ταύτας σταθερῶν καὶ ἀπαροδῶν νόμων.

γ) Τὸ πρόγραμμα τῆς Ἀριθμητικῆς τῆς Α' τάξεως (σελ. 37), διαρρυθμίζεται ὡς ἑξῆς:

1. Ἀριθμητικὴ.

Ἐπανάληψις μετὰ βαθυτέρας ἐξετάσεως καὶ ἐπέκτασις τῶν

γνώσεως περί τῶν πράξεων ἐπὶ τῶν ἀκεραίων ἀριθμῶν διὰ καταλλήλων προβλημάτων.

Συνοψαίει καὶ δοκιμαίει τῶν πράξεων. Συστηματικὴ καλλιέργεια τοῦ ἀπὸ μνήμης λογισμοῦ.

Αἱ θεμελιωδέστεραι ἰδιότητες τῶν ἀκεραίων μὲ ἀρετοίαν κατὰλληλα προβλήματα συγκεκριμένης φύσεως. Ἐφαρμογαὶ αὐτῶν εἰς τὰς συντομίαις τῶν πράξεων καὶ τὸν ἀπὸ μνήμης λογισμῶν.

Γινόμενον πολλῶν παραγόντων. Δυνάμεις, ἔννοιαι καὶ θεμελιώδεις ἰδιότητες αὐτῶν. Διαίρεσις. Χαρακτήρες διααιρετότητος διὰ 2, 3, 5, 7, 9, 25, 8, 125, 12, 100 κλπ. Πρώτοι καὶ σύνθετοι ἀριθμοί. Μείζυθος κοινὸς διαίρετης καὶ ἐλάχιστος κοινὸν πολλαπλασίον ἀριθμῶν.

Κλασματικοὶ ἀριθμοί. Ἰδιότητες αὐτῶν. Πράξεις ἐπὶ τῶν κλασματικῶν ἀριθμῶν διὰ καταλλήλων προβλημάτων. Σύνθετα κλάσματα. Λύσις προβλημάτων διὰ τῆς μονάδος. Καλλιέργεια τοῦ ἀπὸ μνήμης λογισμοῦ.

Γενικισμὸς τῶν προβλημάτων διὰ τῆς παραστάσεως τῶν τιμῶν τῶν διαφόρων ποσῶν διὰ γραμμάτων καὶ λύσις τοιαύτων προβλημάτων. Ἀριθμητικοὶ τύποι.

Δεκαδικὰ κλάσματα καὶ δεκαδικὸν ἀριθμῶν. Ἰδιότητες αὐτῶν. Πράξεις ἐπ' αὐτῶν διὰ καταλλήλων προβλημάτων. Καλλιέργεια τοῦ ἀπὸ μνήμης λογισμοῦ. Τροπὴ κλασμάτων εἰς δεκαδικούς ἀριθμούς. Περιοδικὰ δεκαδικὰ κλάσματα καὶ τροπὴ αὐτῶν εἰς κοινὰ.

Ἔννοια τῆς ρίζης. Πρακτικὴ εὐρεσις τῆς τετραγωνικῆς ρίζης.

Μονάδας διαφόρων ποσῶν, πολλαπλασία καὶ ὑποπολλαπλασία τῶν διαφόρων μονάδων. Μετρικὸν σύστημα τῆς πατρίδος. Μετρικὰ συστήματα τῶν σπουδαιότερων κρατῶν.

Συμμετρεῖς ἀριθμοί. τροπὴ αὐτῶν εἰς μονάδας μιᾶς τάξεως τῶν, τροπὴ συγκεκριμένων ἀριθμῶν εἰς συμμετρεῖς. Πράξεις ἐπὶ τῶν συμμετῶν διὰ καταλλήλων προβλημάτων. Καλλιέργεια τοῦ ἀπὸ μνήμης λογισμοῦ.

Προβλήματα ἐπὶ πάσης τῆς δεδιδαγμένης ὅλης ποικιλίᾳ περιεχομένου, ἀναγομένου εἰς τὴν κλίμακὴν τῶν γνώσεων τῶν μαθητῶν, τὰς ὁποίας ἔχουν ἀποκομίσει ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε ζωῆς τῶν καὶ ἐκ τῆς διδασκαλίας τῶν διαφόρων μαθημάτων. Μετὰ ταῦτα ἐπακολουθοῦν τὰ: 2. Πρακτικὴ Γεωμετρία κλπ.

δ) Τὸ πρόγραμμα τῆς Ἀριθμητικῆς τῆς Β' τάξεως σελ. 38—39, μέχρι τοῦ 2. Πρακτικῆς Γεωμετρίας) τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

1. Ἀριθμητικὴ. Λόγοι καὶ ἀναλογίαι. Αἱ κυριώτεραι τῶν ἰδιότητων αὐτῶν ἀπλή καὶ σύνθετος μέθοδος τῶν τριῶν.

Προβλήματα τῶν ποσοτήτων, τοῦ τόκου, τῆς ἐταρείας, τῆς μίξεως, τοῦ μέσου ὄρου καὶ τοῦ μερισμοῦ εἰς μέρη ἀνάλογα.

Λύσις προβλημάτων δι' ἕλιον τῶν δυνατῶν μεθόδων. Καλλιέργεια τοῦ ἀπὸ μνήμης λογισμοῦ. Ἀσκῆσις εἰς τὴν γενικοποιήσιν καὶ ἔκφρασιν τῶν κανόνων διὰ γραμμάτων.

Προβλήματα ἐπὶ πάσης τῆς δεδιδαγμένης ὅλης, ὡς ἐν τῇ Α' τάξει, εἰ δὲ καὶ ἐκ τοῦ κοινοῦ καὶ κρατικοῦ βίου, ἐνέχουσα στοιχεῖα κοινωνικῆς μορφώσεως (π. χ. προπολιτισμοῦ κοινότητος σχολικῆς ἐπιτροπῆς, Τραπεζῶν, Τωμῶν Ἀσφαλείας, Χαρτοτύπου, Τηλεμυστηρίων).

Αἱ κυριώτεραι τῶν ἰδιοτήτων ἰσότητος καὶ ἀνισότητος, προσθέσεως, ἀφαιρέσεως, πολλαπλασιασμοῦ καὶ διαίρεσεως τῶν ἀκεραίων καὶ κλασματικῶν ἀριθμῶν, θεωρητικῶς πῶς ἐξετάζονται. Λόγος δύο παριστώτων τῶν μεγεθῶν αὐτῶν πρὸς τὸν λόγον τῶν ἀριθμῶν τῶν παριστώτων τῶν μεγεθῶν τῶν ποσῶν τούτων, οἱ κυριώτεροι τῶν ἰδιοτήτων τῶν ἀναλογιῶν θεωρητικῶς ἐξετάζονται.

2. Πρακτικὴ Γεωμετρία κλπ.

ε) Τὸ πρόγραμμα τῆς Γ' τάξεως (σελ. 39—40) τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

1. Ἀλγεβρα. Ἡ γλῶσσα τῆς Ἀλγεβρᾶς (χρῆσις γραμμά-

των ὡς ἀριθμῶν). Θετικοὶ καὶ ἀρνητικοὶ ἀριθμοί. Αἱ θεμελιώδεις πράξεις μετὰ τὴν ἐισαγωγήν τῶν ἀρνητικῶν ἀριθμῶν. Δυνάμεις τῶν ἀλγεβρικῶν ἀριθμῶν. Ἀλγεβρικὰ παραστάσεις. Εἶδη αὐτῶν καὶ πράξεις ἐπ' αὐτῶν. Ἀριθμητικὴ τιμὴ παραστάσεως. Πρώτη ἔννοια τῆς συναρτήσεως.

Ἐξισώσεις πρώτου βαθμοῦ. Ἰσοδύναμοι ἐξισώσεις, τρόποι εὐρέσεως ἐξισώσεως ἰσοδύναμοι πρὸς δοθεῖαν. Λύσις ἐξισώσεως α' βαθμοῦ μὲ ἓνα ἄγνωστον καὶ διερευνητικὴ αὐτῆς. Σπουδὴ καὶ γραφικὴ παράστασις συναρτήσεως  $y = ax + b$ . Συστήματα πρωτοβάθμιον ἐξισώσεων. Εὐρεσις ἰσοδύναμοι συστήματος πρὸς δοθέν, λύσις καὶ διερευνητικὴ συστήματος δύο πρωτοβαθμίον ἐξισώσεων μὲ δύο ἄγνωστους καὶ γραφικὴ λύσις τούτων. Λύσις ἀνισότητων α' βαθμοῦ μὲ ἓνα ἄγνωστον καὶ διερευνητικὴ αὐτῆς.

1. Γεωμετρία ἐκ τῆς Ἐπιπεδομετρίας. Εἶδη γραμμῶν (εὐθεῖα, τετθλαμένη, κυρτοῦλη, μικτὴ) καὶ ἰσοτήτες εὐθείας. Κανὼν καὶ χρῆσις αὐτοῦ. Ἐπιφάνειαι καὶ εἶδη αὐτῶν. Ἐπίπεδα σχήματα. Κύκλος καὶ κυριώτεροι γραμμῶν αὐτοῦ. Διεδήκτες καὶ χρῆσις αὐτοῦ. Γωνία. Διάφορα εἶδη αὐτῆς. Γνώων, κυριογνώμωνιον, χρῆσις αὐτῶν. Κάθετοι καὶ πλάγιαι πρὸς ἄλληλας εὐθείαι. Παράλληλοι εὐθεῖαι. Γνωρίσματα παραλλήλων εὐθειῶν καὶ ἰσοτήτες παραλλήλων. Βιβθόγραμμα σχήματα. Εἶδη τριγῶνων. Περιπτώσεις ἰσότητος τριγῶνων. Ἄθροισμα γωνιῶν τριγῶνων καὶ πολυγῶνων. Εἶδη τετραπλευρῶν καὶ ἰσοτήτες τούτων. Θέσις εὐθείας καὶ περιερείως, χορδαί, τόξα, καὶ ἰσοτήτες αὐτῶν. Γινόμενον μεγέθους ἐπὶ ἀριθμῶν. Ἰσοτήτες καὶ γνωρίσματα ἀναλόγων μεγεθῶν. Ἐπίκεντροι καὶ ἐπιγγραμμέναι γωνίαι καὶ μέτρα αὐτῶν. Θέσις δύο περιερείων. Γεωμετρικὰ κατασκευαὶ καὶ προβλήματα ἐπὶ τῶν διδασχθέντων.

στ) Τὸ πρόγραμμα τῆς Δ' τάξεως (σελ. 40—41) τροποποιεῖται ὡς ἀκολουθεῖ:

1. Ἀλγεβρα. Λύσις συστημάτων πρωτοβαθμίον ἐξισώσεων μὲ ἰσαριθμούς ἀγνώστους. Προβλήματα, ρίζαι καὶ ἰδιότητες αὐτῶν, παραστάσις τῶν ριζῶν ὡς δυναμῶν καὶ ἄντιστρόφως. Ὅρια μεταβλητῶν ποσοτήτων καὶ σχετικὰ ἐπ' αὐτῶν θεωρήματα. Ἀσύμμετρον ἄριθμῶν, δεκαδικὴ παράστασις αὐτῶν. Φανταστικαὶ καὶ μιγδῆδες ἀριθμοί. Ἀσκήσις. Λύσις δευτεροβαθμίον ἐξισώσεως μὲ ἓνα ἄγνωστον.

Προβλήματα.

2. Γεωμετρία. (Ἐκ τῆς Ἐπιπεδομετρίας). Σημεῖα εὐθείας, ὧν αἱ ἀποστάσεις ἀπὸ δύο δοθέντα σημεῖα αὐτῆς ἔχουσι δοθέντα λόγον. Ἰδιοτήτες παραλλήλων τεμνομένων δοθεῖσας εὐθείας καὶ ἰσοτήτες παραλλήλων τεμνομένων ὑπὸ εὐθείῶν ἐκ τοῦ αὐτοῦ σημείου ἄγόμενων. Σχετικὰ προβλήματα. Ὅμοια τρίγωνα καὶ πολυγῶνα, περιπτώσεις ὁμοιότητος τριγῶνων, ἰσοτήτες ὁμοίων πολυγῶνων, σχέσις περὶμέτρων ὁμοίων πολυγῶνων. Μετρικαὶ σχέσεις πλευρῶν ὀρθογώνων τριγῶνων (Πυθαγόρειον θεώρημα). Σχετικὰ γεωμετρικὰ προβλήματα. Ἰσοτήτες τεμνομένων κύκλων. Σχετικὰ προβλήματα. Ἰσοτήτες διχοτομοῦσθων ἐσωτερικῆν ἢ ἔξωτερικῆν γωνίαν τριγῶνου. Εὐρεσις σημείων ἀρμονικῶν πρὸς δύο δοθέντα σημεῖα. Κανονικὰ πολυγῶνα.

Μέτρησις περιερείας. Τριεῖδῶ ἐυθυγράμμων σχημάτων. Σχέσις ἐμβαδῶν ὁμοίων πολυγῶνων, ἐμβαδῶν κύκλου.

ζ') Τὸ πρόγραμμα τῆς Ε' τάξεως (σ. 41) τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

1. Ἀλγεβρα. Διερευνητικὸς τύπος λύσεως δευτεροβαθμίον ἐξισώσεων. Ἄθροισμα τῶν ριζῶν τῆς  $aX^2 + bX + c = 0$  καὶ γινόμενον αὐτῶν, διάκρισις ἐκ τῶν περὶμέτρων τῆς  $aX^2 + bX + c = 0$  τοῦ εἶδους τῶν ριζῶν. Ἀνάλυσις τοῦ τριωνύμου τοῦ Βου βαθμοῦ εἰς γινόμενον παραγόντων συναρτήσεως τῶν ριζῶν αὐτοῦ, σπουδὴ τοῦ τριωνύμου τοῦ Β' βαθμοῦ καὶ μεταβολαὶ αὐτοῦ, διὰ πραγματικῶς τιμῆς τοῦ X. Ἀνισότητες β' βαθμοῦ. Γραφικὴ παράστασις τῆς συναρτήσεως  $y =$

$\alpha \times^2 + \beta \gamma + \gamma$ . Μεταβολή τῆς συναρτήσεως,

$$\frac{\alpha \chi + \beta}{\alpha \chi + \beta}$$

στροφοῦ καὶ δυνάμει ἐξισώσεως. Συστήματα ἐξισώσεων Βου καὶ ἑνωτέρου ἐκθῆσι. Ἀριθμητικὰ καὶ γεωμετρικὰ πρόδοι. Θεωρία τῶν λογαρίθμων καὶ χρήσις τῶν λογαριθμικῶν πινάκων.

Βασικτὰ καὶ λογαριθμικὰ ἐξισώσεις καὶ λογαριθμικὰ συστήματα. Ανατομικὸς ἴσκι καταθέσεις χρυσουλία. Προβλήματα ἐπὶ πατρὸς τῆς δεξιόστροφου ἄλλης.

## 2. Γεωμετρία (ἐκ τῆς Στερεομετρίας).

Ἐπίπεδο καὶ εὐθεία. Προσπορισμὸς ἐπιπέδου. Τοῦ ἐπιπέδου καὶ εὐθείας, τομῆ δύο ἐπιπέδων. Παράλληλότης εὐθείας καὶ ἐπιπέδου Κόμβου καὶ πλάγιαι ἐκ σχημαῖο ἐπὶ ἐπιπέδου καὶ ἰδιότητες αὐτῶν. Κλίσις εὐθείας πρὸς ἐπίπεδο. Προβολὴ εὐθείας ἐπὶ ἐπίπεδο, ἀπόστασι δύο εὐθειῶν μὴ κειμένων ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ. Τοιαῖ παράλληλων ἐπιπέδων ὑπὸ τρίτου, ἰδιότητες εὐθειῶν τεμνομένων διὰ παράλληλων ἐπιπέδων.

## Διέδροι γωνίαι, ἀντίστοιχοι αὐτῶν ἐπίπεδοι

Κάθετα ἐπίπεδα. Προβολὴ ἐπιπέδου σχήματος πρὸς ἐπίπεδο, σχέσις ἐμβαδῶ ἐπιπέδου σχήματος καὶ τῆς προβολῆς του.

Συμμετρία πρὸς ἄξονα, πρὸς κέντρον, πρὸς ἐπίπεδο. Στερεαὶ γωνίαι. Σχέσις ἑδρας στερεοῦ πρὸς τὸ ἄθροισμα καὶ τὴν διαφοράν τῶν δύο ἄλλων.

Ὅριον ἀθροίσματος ἑδρῶν στερεῶν γωνίας. Παραπληρωματικὰ καὶ συμπληρωματικὰ τρίεδροι. Περίπτωσι ἰσότητος ἢ συμμετρίας τριῶν γωνιῶν. Τοιαῖ στερεῶν γωνιῶν ὑπὸ παράλληλων ἐπιπέδων.

η) Τὸ πρόγραμμα τῆς σ' τάξεως (σ. 41 - 42) τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

Α' Τριγωνομετρία, Στερεομετρία καὶ Ἄλγεβρα, ὥρα 4 καὶ ἑδωμόαα.

1. Τριγωνομετρία. Σκοπὸς αὐτῆς. Σχέσις τῆς Τριγωνομετρίας πρὸς τὴν Ἄλγεβραν καὶ τὴν Γεωμετρίαν καὶ ἄξια αὐτῆς. Τριγωνομετρικὸ ἀριθμὸ τῶν καὶ γωνίας, σχέσις τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τοῦ αὐτοῦ τόξου, σχέσις τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τόξων ἀντιθέτων, συμπληρωματικῶν, παραπληρωματικῶν, διαφερόντων κατὰ 90°, κατὰ 180°, ἐχόντων ἄθροισμα 270°, 360°, διαφερόντων κατὰ 270° καὶ 360°. Ἐξέσις τῶν τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τοῦ ἀθροίσματος καὶ τῆς διαφοράς δύο τόξων συναρτήσεως τῶν τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τῶν τόξων τούτων. Σχέσις τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τόξου πρὸς τοῦ διπλασίου τόξου καὶ τοῦ ἡμισίου τόξου, ἐξέσις τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τόξου συναρτήσεως τῆς ἑξαπλασίου τοῦ ἡμισίου τόξου. Μετασχηματισμὸς τῶν ἀθροισμάτων καὶ τῆς διαφοράς δύο τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν εἰς γινόμενον καὶ ἀντιστρόφως. Λογαριθμὸ τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν καὶ χρήσις τῶν λογαριθμικῶν πινάκων τῶν τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν. Ἄξιαι ἄλλων τριγωνομετρικῶν ἐξισώσεων. Σχέσις μεσοῦ τῶν πλευρῶν καὶ τῶν γωνιῶν τριγώνου. Ἐπίλυσις τριγώνων.

2. Στερεομετρία. Πολύεδρον, εἶδη αὐτῶν καὶ ἰδιότητες τῶν. Ὅμοια πολύεδρα Σφαῖρα, μικροὶ καὶ μέγιστοι κύκλοι αὐτῆς. Πέλοιο κύκλου σφαίρας καὶ ἰδιότητες αὐτῶν. Θέσις εὐθείας καὶ ἐπιπέδου πρὸς τὴν ἐπιπέδου σφαίρας. Ὅμοιοι πολύεδρα, σχέσις ὄγκων ὁμοίων πολύεδρῶν. Στερεὰ ἐκ περιστροφῆς. ἐπιπέδα κωρῶν ἐπιφανειῶν αὐτῶν καὶ ὄγκοι τῶν. Κῶνος καὶ κώνωρος περιγεγραμμένοι περὶ σφαίραν.

3. Ἄλγεβρα. Ὅρισμὸς παραγώγου καὶ γεωμετρικῆς σημασίας αὐτῆς. Παράγωγο ἀθροίσματος, γινομένου, πηλίκου, συνόμοιο καὶ ἑξῆς. Ἐφαρμογὴ τῆς παραγώγου διὰ τὴν σπουδὴν ἀπλοστάσεων συναρτήσεων. Ἀρχικαὶ συναρτήσεις καὶ χρησιμότητες αὐτῶν.

Β' Στοιχεῖα Κοσμογραφίας, ὥρα 1 καὶ ἑδωμόαα.

Κοσμονικὸν σύστημα.

Ὁ ἥλιος, Κηλίδες τοῦ ἡλίου. Περιστροφή του περὶ ἄξονα σχήμα καὶ διαστάσεις του. Ἀπόκλισις του ἐκ τῆς γῆς. Στοιχεώδεις γνώσεις περὶ τῆς φυσικῆς του καταστάσεως.

Στοιχειώδεις γνώσεις περὶ τῶν πλανητῶν. Η γῆ. Σχήμα καὶ διαστάσεις τῆς. Περιστροφή τῆς περὶ ἄξονα, ἡμέρα καὶ νύξ.

Πόλοι, ἡμερινοί, μεσημερινοί, παράλληλοι μήκους καὶ πλάτους τόπου τινός.

Περιστροφή τῆς περὶ τὸν ἥλιον, ἐποχὰ καὶ ἔτους.

Η σελήνη. Αἰ κινήσεις τῆς. Τὸ σχήμα καὶ αἱ διαστάσεις τῆς. Αἱ φάσεις τῆς. Η φυσικὴ σύστασις τῆς.

Κομήται, διάττονες, ὀλλίδες.

Ἀστέρες, νεφελώματα, Γαλαξίας.

## 7. Εἰς τὰ Φυσιογνωστικὰ

1) Μετὰ τὴν ἐπικεφαλίδα α' Φυσιογνωστικὰ (σελ. 43)

προστίθενται τὰ ἑξῆς :

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας αὐτῶν εἶναι :

α) Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῆς φύσεως ὡς ἐνιαίου ἐσάκτου καὶ ὑπὸ σταθερῶν νόμων διεπομένου ὄλου καὶ ἡ ἐπὶ τῷ τελεί τῆς κατανόησις ταύτης ἐξοικειώσεως τῶν μαθητῶν εἰς τὸν τρόπον τῆς ἐρεύνης τῆς φύσεως.

β) Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῆς χημείας, τὴν ὅποιαν ἔχει ἡ ἐπὶ τῆς γνώσεως τῆς φύσεως στρεβλωμένη χρῆσις μοποιήσις αὐτῆς διὰ τὴν συντήρησιν καὶ τὴν ἐξύψωσιν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς καὶ ἡ διὰ τῆς εὐδ' αὐτῶν τῶν ἰδίων ἐπιπέδων εἰς τὴν φύσει σχετικῶν ἐργασιῶν ἐξέγερσις τοῦ διαφέροντος αὐτῶν πρὸς τὴν ἐν τῇ φύσει ἀνθρωπίνην ἐργασίαν καὶ.

γ) Διὰ τῆς κατανόησεως τῆς φύσεως ἐνίσχυσις τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ἠθικοῦ φρονήματος τῶν μαθητῶν, τῆς πρὸς τὴν φύσιν ἀγάπης καὶ τῆς κολαίθερίας αὐτῶν.

2) Μετὰ τὴν ἐπικεφαλίδα α' Φυσικῆ - Χημεία μετὰ στοιχείων Ὀρυκτολογίας προστίθενται τὰ ἑξῆς :

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας αὐτῶν εἶναι :

α) Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῶν φυσικῶν καὶ χημικῶν φαινομένων καὶ τῶν διεπόντων αὐτὰ νόμων, ὡς καὶ τῆς σημασίας αὐτῶν διὰ τὴν ἕλην φύσιν καὶ ἡ πρὸς τοῦτο οἰκείας τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἐρεύνην τῆς ἐρεύνης τῶν ἐν λόγῳ φαινομένων.

β) Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῆς χημείας, τὴν ὅποιαν ἔχει ἡ ἐπὶ τῆς γνώσεως τῶν φυσικῶν καὶ χημικῶν νόμων στρεβλωμένη χρῆσιμοποιήσις τῶν φυσικῶν δυνάμεων διὰ τὴν συντήρησιν καὶ τὴν ἐξύψωσιν τοῦ ἀνθρωπίνου εἴου καὶ ἡ ἐπὶ τῇ βάσει ἰδίων σχετικῶν ἐργασιῶν ἐξέγερσις τοῦ διαφέροντος τῶν μαθητῶν πρὸς τὰς ἀνθρωπίνους ἐργασίας, τῆς ἀποβλεπούσεως εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν δυνάμεων τῆς φύσεως καὶ

γ) Ἡ διὰ τῆς κατανόησεως τῶν διεπόντων τὴν φύσιν χημικῶν καὶ φυσικῶν νόμων ἐνίσχυσις τῆς λοιπῆς γενικῆς μορφώσεως τῶν μαθητῶν.

3) Μετὰ τὴν ἐπικεφαλίδα α' Κατώτερος κύκλος (σ. 43) προστίθενται τὰ ἑξῆς :

Εἰδικαὶ σκοποὶ τοῦ κατωτέρου κύκλου εἶναι :

α) ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῶν ἀπλουστερῶν καὶ συνθετοτέρων εἰς τὴν καθημερινὴν ζωὴν φυσικῶν καὶ χημικῶν φαινομένων τῶν ὁποίων ἡ γνώσις εἶναι ἀπαραίτητος πρὸς ἐξέτασιν τῆς βίης τῶν βιολογικῶν μαθημάτων καὶ τῆς Γεωγραφίας καὶ ἡ ἐπὶ τῷ τελεί τῆς κατανόησεως ταύτης εἰσαγωγή τῶν μαθητῶν εἰς τὸν ἐπὶ τῆς παρατηρήσεως καὶ τοῦ πειράματος βασιζόμενον τρόπον τῆς ἐρεύνης τῶν φυσικῶν καὶ χημικῶν φαινομένων, τῆς ἐξοικειώσεως τῶν διεπόντων αὐτὰ αἰτιῶν φαινομένων καὶ τῆς συμπεριλήψεως τῶν σχέσεων τούτων εἰς σταθεροὺς νόμους καὶ β) ἡ ἀσκήσις τῶν μαθητῶν εἰς ἐργασίας ἀπλῶν ἐφαρμογῶν τῆς Φυσικῆς καὶ τῆς Χημείας ἐν τῇ οἰκτικῇ οἰκονομίᾳ καὶ τῇ καθημερινῇ ζωῇ.



4) Μετά την επικεφαλίδα α') 'Ανώτερος κύκλος'. (σελ. 13) προστίθεται τα εξής:

Ειδικοί σκοποί της διδασκαλίας του κύκλου τούτου είναι :

α') η υπό των μαθητών βαθεΐα και συστηματική κατανόησις των προυσιωτέρων φυσικών και χημικών φαινομένων και των διεπινοών αυτά νόμων και η επί τῶ τέλει της κατανοήσεως ταύτης πλήρης εξοικειώσις αὐτῶν εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν τρόπον τῆς ἐρεύνης ἐν τῇ Φυσικῇ καὶ Χημείᾳ καὶ β') ἡ ἀκρίβεια τῶν μαθητῶν εἰς ἐργασίας ἐφαρμογῶν τῆς Φυσικῆς καὶ τῆς Χημείας καὶ ἐν τῇ Βιομηχανίᾳ καὶ Τεχνολογίᾳ.

5) Μετά την επικεφαλίδα «11. Βιολογικά μαθήματα» (σελ. 44) προστίθεται τα εξής:

Σκοποί τῆς διδασκαλίας αὐτῶν εἶναι :

α') ἡ ἐπὶ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῆς ζωῆς τῶν ὀργανικῶν ὄντων (φυτῶν, ζώων καὶ ἀνθρώπου) καὶ τῆς σημασίας αὐτῆς διὰ τὴν ὀλην φύσιν καὶ ἡ πρὸς τοῦτο ἐξοικειώσις αὐτῶν πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἐρεύνης τῶν ὀργανικῶν ὄντων.

β') ἡ ἐπὶ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῆς σημασίας, τὴν ὅποιαν εἶναι ἡ ἐπὶ τῆς γνώσεως τῆς ζωῆς τῶν κατωτέρων ὀργανικῶν ὄντων στειρωμένη χρησιμοποίησις αὐτῶν διὰ τὴν συντήρησιν καὶ ἐξέφωσιν τοῦ ἀνθρώπινου βίου καὶ ἡ ἐπὶ τῆ βάσει ἰδίων σχετικῶν ἐργασιῶν ἐξέγερσις τοῦ διαφέροντος αὐτῶν πρὸς τὰς ἀνθρώπινους ἐργασίας, τὰς ἀποβλεπούσας εἰς τὸν ἐξυγιαντικὸν καὶ τὴν διάδοσιν αὐτῶν, ὡς καὶ ἡ ἐπὶ τῆς γνώσεως τῆς ἰδίας τῶν ζωῆς βασιζομένη κατάλληλος χρησιμοποίησις τῶν οὐκείων τοματικῶν δυνάμεων καὶ

γ') ἡ διὰ τῆς κατανόησεως τῆς ζωῆς τῶν ὀργανικῶν ὄντων ἐνίσχυσις τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ἠθικοῦ φρονήματος τῶν μαθητῶν, ὡς καὶ τῆς ἀγάπης αὐτῶν πρὸς τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῶα καὶ τῆς καλαισθησίας αὐτῶν.

6) Μετά την επικεφαλίδα α') Φυτολογία» (σελ. 44) προστίθεται τα εξής:

Σκοποί τῆς διδασκαλίας τῆς Φυτολογίας εἶναι οἱ κοινοὶ σκοποὶ τῶν βιολογικῶν μαθημάτων, ἐπιδικαζόμενοι ὑπ' αὐτῆς διὰ τῆς εἰδικῆς ἀσχολίας μὲ τὴν ζωὴν τῶν φυτῶν.

Διδασκτεὰ "Γλη.

7) Μετά την επικεφαλίδα β') Ζωολογία» (σελ. 14) προστίθεται τα εξής:

Σκοποί τῆς διδασκαλίας τῆς Ζωολογίας εἶναι οἱ κοινοὶ σκοποὶ τῶν βιολογικῶν μαθημάτων, ἐπιδικαζόμενοι ὑπ' αὐτῆς διὰ τῆς εἰδικῆς ἀσχολίας μὲ τὸν βίον τῶν ζώων.

Διδασκτεὰ "Γλη.

8) Μετά την επικεφαλίδα γ') 'Ανθρωπολογία» (σελ. 45) προστίθεται τα εξής :

Σκοποί τῆς διδασκαλίας τῆς Ἀνθρωπολογίας εἶναι οἱ κοινοὶ σκοποὶ τῶν βιολογικῶν μαθημάτων, ἐπιδικαζόμενοι ὑπ' αὐτῆς διὰ τῆς εἰδικῆς ἀσχολίας μὲ τὸν βίον τοῦ Ἀνθρώπου.

Διδασκτεὰ "Γλη.

9) Μετά την επικεφαλίδα δ') Γενική Βιολογία» (σελ. 15) προστίθεται τα εξής:

Σκοποί τῆς διδασκαλίας τῆς γενικῆς Βιολογίας εἶναι ἡ ἐπὶ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῆς ζωῆς ἐν γένει καὶ τῆς σημασίας αὐτῆς διὰ τὴν ὀλην φύσιν καὶ ἡ διὰ τῆς κατανόησεως ταύτης ἐνίσχυσις τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ἠθικοῦ φρονήματος αὐτῶν.

Διδασκτεὰ "Γλη.

10) Εἰς τὴν Γεωγραφίαν, μετὰ τὴν επικεφαλίδα «8 Γεωγραφία» (σελ. 47) προστίθεται τα εξής :

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας αὐτῆς εἶναι :

α') Ὁ ἐπὶ τῶν μαθητῶν σχηματισμὸς σαφῶς εἰκόνας τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς καὶ τῶν κατ' ἐκαστον χωρῶν τῆς, ἰδίᾳ δὲ τῶν Ἑλληνικῶν, ὅπως διαμορφώνεται ἡ εἰκὼν αὕτη διὰ τῆς

κατὰ σταθεροὺς νόμους συντελουμένης ἀλληλεπιδράσεως τῶν στοιχείων τῆς φύσεως καὶ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ β') ἡ διὰ τοῦ σχηματισμοῦ μιᾶς τοιαύτης εἰκόνας ἀνάπτυξις εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦτο μὲν ὑγιᾶς ἠθικῆς ἀντιλήψεως περὶ τῆς ἐν τῇ γῇ καθόλου καὶ ἐν τῇ ἰδίᾳ χώρα θέσεως τοῦ ἀνθρώπου τοῦτο δὲ θεμελίωσι ἀνάγκης πρὸς τὴν φύσιν ἐν γένει καὶ ἰδίᾳ πρὸς τὴν γῆν τῆς πατρίδος, τὰς ἀλλοδαπὰς τῆς, τὸν λαὸν τῆς καὶ τὴν ὑπ' αὐτοῦ διὰ τῆς καταλλήλου χρησιμοποίησεως τῶν οὐκείων στοιχείων τὴν συντελουμένην ἐκπολιτιστικὴν ἐργασίαν τέλος δὲ τοῦ διαφέροντος αὐτῶν πρὸς ἐνεργὸν συμμετέχειν εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην.

11. Ὑγιεινὴ (σελ. 51) τάξις Β'.

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῆς Ὑγιεινῆς εἶναι τοῦτο μὲν ἡ εἰς τοὺς μαθητὰς ἐπιστημονικὴ ἐξήγησις τῶν μέχρι τοῦδε μεταδεδομένων εἰς αὐτοὺς ὑγιεινῶν νοσηθῶν καὶ ἡ συμπλήρωσις τῶν ὑγειονομικῶν αὐτῶν γνώσεων, τῶν ἀπαραίτητων διὰ τὸν ἀστυρικὸν καὶ τὸν κοινωνικὸν τὸν βίον, τοῦτο δὲ καὶ ἰδίως ἡ ἐνίσχυσις τοῦ διαφέροντος τῶν πρὸς διαμόρφωσιν τῶν γνώσεων τούτων εἰς σταθερὰ συνήθειας τῆς ζωῆς τῶν.

Τὸ πρόγραμμα δὲ τῆς διδασκαλίας τῆς ὑγιεινῆς κανονίζεται ὡς ἀκολουθεῖ:

Σωματολογία, (λειτουργία, κατασκευὴ καὶ ὑγιεινὴ τῶν ὀργάνων) ἐμπειρῶσις καὶ συστηματικοί τῶν δεδιδαγμένων συμφωνοὶ πρὸς τὰ ἀνωτέρω ἐν ἀρθρ. 4.

β') Γενικὴ Ὑγιεινὴ (λοιαμῶδη νοσήματα, περὶ ἀέρος, ὕδατος, ἐδάφους, διατροφῆς, ἐνδυμασίας καὶ κατοικίας τοῦ ἀνθρώπου).

Εἰς τὰ γυμνάσια (θγλέων καὶ τὰ ἰσοβάθμια σχολεῖα διδασκείται ἐκτενέστερον ἡ ὑγιεινὴ τῆς πρώτης παιδικῆς ἡλικίας (στοιχεῖα παιδοποιίας).

γ') Στοιχεῖα νοσηλευτικῆς.

δ') Πρῶτοιμο βοήθειαι.

Φιλοσοφία.

Τὸ πρόγραμμα τῶν φιλοσοφικῶν ἀπὸ τῆς σελ. 52 καὶ ἐσεῖς ἀντικαθίσταται διὰ τῶν εξῆς :

1) Ἡ Ψυχολογία ὡς ἐπιστήμη. Τάξις Β' Στοιχεῖα Ψυχολογίας. Τὸ ὑποκείμενον τῆς Ψυχολογίας. Μέθοδοι τῆς Ψυχολογικῆς ἐρεύνης.

2) Αἱ ψυχικαὶ λειτουργίαι (τοῦ ψυχικοῦ βίου θεωρούμενον ὡς ἐργονικῆς ἐνότητος). α') Ἡ διάνοια.

Ἡ κατ' εἰσθεσίν ἀντιλήψις (αἰσθησις, αἰσθητήματα, παραστάσεις).

Ἡ νόησις. Ἡ βῆσις τῆς νόησεως. (συνειρμὸς τῶν παραστάσεων, ἀφομοίωσις τῶν παραστάσεων). Μνήμη. Φαντασία.

β') Τὸ θυμικόν. Αἱ κρίσεις μερῶν τοῦ. Συναισθημάτων καὶ βούλησις.

Τὸ συναισθητικόν. Ἡ εὐρίσις καὶ αἱ ἰδιότητες τῶν συναισθημάτων. Σωματικὴ ἐκδηλώσεσις αὐτῶν. Τὰ πανεῖα εἶδη τῶν συναισθημάτων. Ἡ βούλησις. Ὁ γενικὸς χαρακτήρ αὐτῆς. Ὁμαὶ καὶ ὁρμίσματα. Ἐπιθυμία, ἐξίς, βούλησις. Ἀτομικότης Ἰαρυακτῆρ ἔννοια αὐτοῦ. Διάφοροι τύποι χαρακτῆρων. Ὁμαὶ καὶ ἀνώμαλος χαρακτῆρ. Ἡ μόρφωσις τοῦ χαρακτῆρος.

Τάξις Γ'.

1. Στοιχεῖα Λογικῆς.

1) Τὸ ἔργον τῆς λογικῆς. Σύντομος ἱστορικὴ ἐπισκόπησις.

2. Στοιχεῖα ἦθους.

α') περὶ ἐνόουσις.

β') περὶ κρίσεων

γ') περὶ συλλογισμῶν

δ) Μεθοδολογία.

α') Αἱ μεθοδικαὶ μορφαὶ τῆς νόησεως.

β') Περὶ ἐπιστήμης—διαφορῆς τῶν ἐπιστημῶν

γ') Μέθοδοι τῶν ἐπιστημῶν.

## II. Στοιχεία γνωσιολογίας.

Ἡ γνωσιολογία ὡς ἐπιστήμη. Τί ἐξετάζει αὐτή. Τὸ δοκῶν τῆς γνώσεως. Τί εἶναι ἀλλόθιτα. Ἐμπειρική γνώσις—λογική κρίσις. Δὲ τρία τῆς γνωσιολογίας ἐπιμέρους τὸ ἀνθρώπου.

## 11. Εἰς τὰ Τεχνικά (σελ. 57).

1) Μετὰ τὴν ἐπικεφαλίδα 11. Τεχνικά προστίθενται τὰ ἑξῆς :

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας αὐτῶν εἶναι :

α) Ἡ εἰς τοὺς μαθητὰς ἀνάπτυξις τῆς ἰκανότητος πρὸς ὀρθὴν ἀντίληψιν, ἰδίᾳ δὲ πρὸς καλλιτεχνικὴν παράστασιν καὶ ἔκφρασιν τῶν τε φυσικῶν καὶ τῶν τεχνικῶν μορφῶν καὶ ἡ διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἰκανότητος ταύτης καλλισθητικὴ μόρφωσις αὐτῶν.

β) Ἡ εἰς τοὺς μαθητὰς παροχὴ καταλλήλων μέσων πρακτικῆς καὶ ἐν ταύτῳ καλλιτεχνικῆς κατασκευῆς χρησιμῶτων εἰς τὰς ἐπιστημονικὰς, θεωρητικὰς ἀρχολογίας τῶν καὶ εἰς τὴν καθημερινὴν ζωὴν τῶν, διὰ τοῦ ὅπου δὲ αὐτοὺς ἡ μετάδοσις εἰς αὐτοὺς τῆς πεποιθήσεως ὅτι αἱ ἐργασίαι τῆς χειρὸς εἶναι ἀπαραίτητοι σπόνδροι τῶν ἐργασιῶν τοῦ πνεύματος καὶ ἡ ἀνάπτυξις τοῦ τεχνικοῦ πρακτικοῦ διαφέροντος αὐτῶν.

2) Εἰς τὴν Α' τάξιν καὶ εἰς τὸ μάθημα τῆς Ἰχθυογραφίας μετὰ τὸ Β) Ἐλευθέρα κλπ. (σελ. 57) προστίθενται τὰ ἑξῆς :

Γ) Ἐπὶ τῇ ἑσάσει εἰδικῶν εἰκόνων ἰχθυογραφίας τῶν χαρακτοριστικῶν καὶ ἀπλουστερῶν μνημείων τῆς τέχνης, τῶν σχετικῶν πρὸς τὴν ἐν τῇ τάξει διδασκομένην Ἱστορίαν.

3) Εἰς τὴν Β' τάξιν καὶ εἰς τὸ μάθημα τῆς Ἰχθυογραφίας αβ) Ἐλευθέρα, ὡς ἐν τῇ Α' τάξει (σελ. 58) προστίθενται τὰ ἑξῆς :

γ) Ἐπὶ τῇ ἑσάσει εἰδικῶν εἰκόνων ἰχθυογραφίας μνημείων τέχνης, ἰδίως δὲ ἑλληνικῶν ρυθμῶν.

4) Εἰς τὴν Β' τάξιν καὶ εἰς τὴν σελ. 59 διαγράφονται τὰ αΓ) Ἐλοτεχνία μέχρι τοῦ τέλους.

5) Εἰς τὴν Γ' τάξιν καὶ εἰς τὸ μάθημα τῆς Ἰχθυογραφίας μετὰ τὰ εγ) Διακοσμητικὴ Ἰχθυογραφία κλπ., προστίθενται τὸ αβ) Ἐπὶ τῇ ἑσάσει εἰδικῶν εἰκόνων ἰχθυογραφίας ρυθμῶν καὶ μνημείων Ῥωμαϊκῆς τέχνης.

6) Εἰς τὴν Γ' τάξιν (σελ. 59—60) διαγράφονται τὰ αΒ. Ψυλοτεχνία... Ψυλολογικεῖων κοσμημάτων, ἀντὶ δὲ τοῦ αΓ. Βιβλιοδετικὴν καὶ τετὴ αΒ. Βιβλιοδετικὴν.

7) Εἰς τὴν Δ' τάξιν (σελ. 60) ἀντὶ τῶν αΓ. Ζωγραφικὴν... ἰδίᾳ τοιαύτων προστίθενται τὰ ἑξῆς :

## 1. Ἰχθυογραφία.

α) Σπουδαί ἐκ φυσικοῦ συνθετώτερα.

β) Διακοσμητικὴ Ἰχθυογραφία: διακοσμητικὰ σχέδια ὀρχαία ζωκάντια καὶ νεώτερα.

γ) Ἐπὶ τῇ ἑσάσει εἰδικῶν εἰκόνων ἰχθυογραφίας μνημείων τῆς Βυζαντινῆς ἰδίως τέχνης.

8) Εἰς τὴν Δ' τάξιν (σελ. 60) παραλείπονται τὰ αΒ. Ψυλοτεχνία... μετρικὸν ζυγὸν κλπ., ἀντὶ δὲ τῶν αΓ. Ἐργασίαι ἐπὶ χαρτονίου... εἰστίθενται τὰ αΒ. Ἐργασίαι ἐπὶ χαρτονίου... »

9) Εἰς τὴν Ε' τάξιν (σ. 60—61) προστίθενται ἐν ἀρχῇ τὰ: 1. Ἰχθυογραφία.

α) Ἐπὶ τῇ ἑσάσει εἰδικῶν εἰκόνων ἰχθυογραφίας μνημείων τέχνης, ἰδίως τοῦ Μεσαίωνα καὶ τῆς Αναγεννήσεως.

β) Ζωγραφικὴ. Χρώματα καὶ ἀναμίξεις αὐτῶν πρὸς παραγωγήν ζωκάντων τόνων. Ὑδατογραφία ἐκ τοῦ φυσικοῦ ἀπο μνήκων καὶ ἐλευθέρα, ἰδίᾳ τοιαύτων.

γ) Στοιχεῖα προοπτικῆς, διαστάσεων καὶ χρωμάτων.

## 2. Χειροτεχνία. Πλαστικὴ καὶ γυψοτεχνία.

10. Εἰς τὴν Ε' τάξιν (σελ. 60—61) διαγράφονται τὸ αΖ. Συμμορφωτικὴ καὶ Μεταλλοτεχνία... » μέχρι τοῦ τέλους.

## 12. Εἰς τὴν Ὀδύνην (σελ. 62).

Μετὰ τὴν ἐπικεφαλίδα α12 Ὀδύνην προστίθενται τὰ ἑξῆς :

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας τῆς ὀδύνης εἶναι :

α) Ἡ εἰς τοὺς μαθητὰς ἀνάπτυξις τῆς ἀγάπης πρὸς τὸ ἄμα καὶ τὴν μουσικὴν ἐν γένει.

β) Ἡ διάπλασις τῆς φωνῆς καὶ τῆς μουσικῆς ἀποψῆς αὐτῶν καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἰκανότητος αὐτῶν πρὸς ἀπόδοσιν μουσικοῦ κειμένου, συμφωνῆς πρὸς τὸν μουσικὸν αὐτοῦ χαρακτῆρα καὶ μορφήν καὶ μετὰ τῆς περποσῆς συναισθηματικῆς ἐκθέσεως, ὡς καὶ τῆς δεξιότητος πρὸς τὴν ἐκ πρώτης ὄψεως ρυθμικὴν καὶ μελωδικὴν ἀνάγνωσιν ἄσματων. καὶ

γ) Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἐκμάθησις ἀξιολόγων ἐκκλησιαστικῶν, δημοδῶν καὶ ἄλλων ἄσματων.

13. Εἰς τὴν Γυμναστικὴν (σελ. 67).

Μετὰ τὴν ἐπικεφαλίδα α13 Γυμναστικὴν προστίθενται τὰ ἑξῆς :

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας τῆς Γυμναστικῆς εἶναι τοῦτο μὲν ἢ φ σιολογικὴ καὶ ὕγιαν ἄνάπτυξις καὶ ἐνίσχυσις τοῦ σώματος τῶν μαθητῶν καὶ ἡ ἐξέγερσις τῆς ἐκτιμῆσεως αὐτῶν πρὸς τὸ σωματικὸν ὄρασιον, τοῦτο δὲ ἡ ἀνάπτυξις τῆς αὐτοπεποιθήσεως καὶ τῆς αὐτοκυριαρχίας, ἀλλὰ καὶ τοῦ κοινοτικοῦ συναισθηματικῆς τῶν. τοῦτο δὲ τέλος ἡ ἐπὶ τῆς ἐνίσχυσεως τοῦ σώματος βασιζομένη ἐνίσχυσις τῆς ἐνέργειας καὶ τῆς ἀκμῆς τοῦ πνεύματος πρὸς ἐξοπλιστικὴν ἀνωτέραν σκοπὸν τῆς ἀτομικοῦ καὶ τοῦ κοινοτικοῦ καὶ ἰθνηκοῦ βίου.

Ἡ διδασκεία ὅλη καὶ ἡ κατανοηὴ αὐτῆς εἰς τὸν διατιθέμενον πρὸς διδασκαλίαν τῆς χρόνον. Ἡ διδασκεία ὅλη κλπ. (ὡς ἐν τῷ προγράμματι).

## 14. Εἰς τὰ Λατινικά (σελ. 68).

Μετὰ τὴν ἐπικεφαλίδα α1. Λατινικὰ προστίθενται τὰ ἑξῆς Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας αὐτῶν εἶναι :

α) Ἡ ἐπαρῆσις ἐξοικειώσεως τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Λατινικὴν γλῶσσαν, ὥστε οὗτοι: 1) νὰ δύνανται ἐν τέλει νὰ κατανοῶσι εὐκόλα κείμενα ἀρχαίων Λατίνων συγγραμμάτων καὶ 2) νὰ ἀποκτήσῃσι ἐν τῇ ἐξοικειώσεως ταύτης προκείμενον ἀρετὴν τῆς λογικῆς διαποσῆσεως τῶν νοημάτων τῶν.

β) Ἡ δι' ἰδίαν τῶν μαθητῶν ἀναγνώσεως καὶ ἐκτιμῆσεως ἔργων τῶν κυριωτάτων ἀντιπροσώπων τῆς Ῥωμαϊκῆς λογοτεχνίας, ἐνίσχυσις τοῦ διαφέροντος αὐτῶν πρὸς τὸ λογοτεχνικὸν ὄρασιον, καὶ

γ) Ἡ διὰ τῆς αὐτῆς ἀναγνώσεως κατανοῆσι καὶ ἐκτιμῆσι καὶ τῶν λοιπῶν, πλὴν τῆς Λογοτεχνίας στοιχείων τοῦ Ῥωμαϊκοῦ πολιτισμοῦ, ἰδίᾳ δὲ τῶν ἐξ αὐτῶν ἔχοντων ἰδιόχουσαν σημασίαν διὰ τὴν περαιτέρω ἐξέλιξιν τοῦ πολιτισμοῦ.

## 15. Εἰς τὰ Οἰκονομικά (σελ. 72).

Μετὰ τὴν ἐπικεφαλίδα α72 Οἰκονομικὰ προστίθενται τὰ ἑξῆς :

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας αὐτῶν εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τοῦ διαφέροντος τῶν μαθητῶν διὰ τὴν καλὴν διοίκησιν τοῦ οἴκου καὶ τὰς σχετικὰς πρὸς ταύτην ἐργασίας.

Αἱ ἐν τῇ τελευταίᾳ σελίδι τοῦ προγράμματος «Παρατηρήσεις» προποικιοῦνται ὡς ἑξῆς :

1) Κατ' ἀπόφασιν τοῦ Συλλόγου ἐνὸς Γυμνασίου ἐπαρκῶς δικαιοδοτούμενην λόγῳ ἰδιαίτερων συνθηκῶν τὸ Γυμνασίον καὶ τοῦ τόπου, ἢ λόγῳ ἐφαρμογῆς ἀπογευματινῶν ἐλευθερῶν ἐργασιῶν κλπ. καὶ μετὰ σχετικὴν ἔγκρισιν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου, δύνανται νὰ γίνῃ ἀξιομερίσις τῶν ὡρῶν ὀριζόμενων μαθημάτων. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει τὸ σύνολον τῶν ὡρῶν τῶν ὑποχρεωτικῶν διδασκομένων κατ' ἐξοχότητα μαθημάτων δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίῃ τὸ ἐν τῷ παρόντι Προγράμματι καθοριζόμενον.

## 2. Ἡ διδαντικὴ ὥρα ὑπολογίζεται εἰς 50 πρῶτα λεπτά.

Συνεπῶς ἡ καθημερινὴ ὑποχρεωτικὴ ἐργασία ἐν τῷ σχολείῳ δύνανται νὰ περιορισθῇ καὶ εἰς προμεσημεριῶν μόνον ὥρας, δύνανται ἀπογευματινῶν ἀριεμένων ἐλευθέρων κλπ. κλπ. (ὡς ἐν τῷ προγράμματι).

Σχέδιον Ὁρολογίου Προγράμματος τῶν Μαθητῶν  
τοῦ Γυμνασίου.

Μαθημ. α	Α'	Β'	Γ'	Δ'	Ε'	ΣΤ'	Σύνολον
Θρησκευτικά . . . . .	2	2	2	2	2	2	12
Ἀρχαία . . . . .	8	8	8	9	9	9	51
Νέα . . . . .	3	3	3	3	3	3	18
Γαλλικά . . . . .	4	3	3	3	2	2	17
Ἱστορία . . . . .	3	3	3	3	2	4	18
Λατινικά . . . . .	—	—	3	3	3	3	12
Μαθηματικά Κοσμογραφία . . . . .	3	4	3	3	4	5	22
Φυσιογνωστικά . . . . .	3	3	3	3	3	4	19
Γεωγραφία . . . . .	2	2	2	1	1	—	8
Υγιεινή . . . . .	—	—	—	—	1	—	1
Τεχνικά . . . . .	2	2	1	1	1	—	7
Ὡδική . . . . .	2	2	1	1	—	—	6
Φιλοσοφικά . . . . .	—	—	—	—	2	2	4
Γυμναστική . . . . .	3	3	3	3	3	3	18
Τὸ ὅλον . . . . .	35	35	35	35	36	37	213

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος προγράμματος ἄρχεται ἔσον μὲν ἀφορᾷ τὸ μᾶθημα τῶν γαλλικῶν τῆς α' τάξεως τοῦ γυμνασίου καὶ τὰ φιλοσοφικὰ τῆς ε' καὶ στ' τάξεως ἀπὸ τοῦ τρέχοντος σχολικοῦ ἔτους ἐλαττωμένην κατ' αὐτὸ διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν γαλλικῶν κατὰ δύο ὄρας τοῦ μαθήματος τῶν νέων Ἑλλητικῶν, κατὰ μίαν δ' ὥραν τῶν τεχνικῶν μαθημάτων, ἔσον δ' ἀφορᾷ τὰ λοιπὰ μαθήματα, ἀπὸ τοῦ ἐπιόντος σχολικοῦ ἔτους 1936—1937, πλὴν τῶν μαθηματικῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων τὸ νέον πρόγραμμα θὰ ἐφαρμοσθῆ προαυθεντικῶς ἀπὸ τῆς α' τάξεως, τῆς πρώτης ἐφαρμογῆς ἀρχομένης ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1936—1937.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 5 Νοεμβρίου 1935.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως

Ὁ Ἀντιβασιλεὺς

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΝΔΥΛΗΣ**

Ὁ ἐπὶ τῆς Παιδείας κλπ. Ὑπουργὸς  
**Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ**

# ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Διά των από 13 Φεβρουαρίου 1933 και 19 Φεβρουαρίου 1934 Π. Διαταγμάτων, δημοσιευθέντων εις τα υπ' αριθ. 43 του έτους 1933 και 79 έτους 1934 φύλλα του Α' Τεύχους της Έφημ. της Κυβερνήσεως ή τιμή των τιμηματικών πολυμήμονων φύλλων όρίζεται εις δραχμάς μόν τέσσαρας (4) δι' έκαστον φύλλον της Έφημερίδος της Κυβερνήσεως και δραχμάς πέντε (5) δι' έκαστον φύλλον του Δελτίου Άνωνύμων Έταιρειών, ή δε έτησία συνδρομή αυτής λογιζόμενη από 1<sup>ης</sup> Ιανουαρίου έκάστου έτους όρίζεται ως εξής:

## Α') Δι' όλοκληρον την Έφημερίδα μετά του

### Δελτίου Άνωνύμων Έταιρειών

ΔΙΑ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ: ΔΡΑΧΜΑΣ ΕΝΝΕΑΚΟΣΙΑΣ . . . (900)

ΔΙΑ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ: ΔΡΑΧΜΑΣ ΧΙΛΙΑΣ ΟΚΤΑΚΟΣΙΑΣ (1800)

## Β') Διά τα τρία τεύχη Α', Β', Γ και Παράρτημα

ΔΙΑ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ: ΔΡΑΧ. ΠΕΝΤΑΚΟΣΙΑΣ ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑ(550)

ΔΙΑ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ: ΔΡΑΧΜΑΣ ΧΙΛΙΑΣ ΕΚΑΤΟΝ . . . (1100)

## Γ') Διά τα τρία Τεύχη Α', Β' και Γ'

ΔΙΑ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ: ΔΡΑΧΜΑΣ ΤΕΤΡΑΚΟΣΙΑΣ . . . (400)

ΔΙΑ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ: ΔΡΑΧΜΑΣ ΟΚΤΑΚΟΣΙΑΣ . . . (800)

## Α') Διά το Α' Τεύχος

ΔΙΑ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ ΔΡΑΧΜΑΣ ΔΙΑΚΟΣΙΑΣ . . . . . (200)

## Ε') Διά το Παράρτημα

ΔΙΑ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ: ΔΡΑΧΜΑΣ ΤΡΙΑΚΟΣΙΑΣ . . . . . (300)

ΔΙΑ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ: ΔΡΑΧΜΑΣ ΕΞΑΚΟΣΙΑΣ . . . . . (600)

## ΣΤ') Διά το Δελτίον Άνωνύμων Έταιρειών

ΔΙΑ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ: ΔΡΑΧΜΑΣ ΤΕΤΡΑΚΟΣΙΑΣ . . . (400)

ΔΙΑ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ: ΔΡΑΧΜΑΣ ΟΚΤΑΚΟΣΙΑΣ . . . . . (800)

Τό αντίτιμον των συνδρομών κατατίθεται εις τα κατά τόπους Δημόσια Ταμεία και τό εκδιδόμενον σχετικώς διπλότυπον εισπραξέων αποστέλλεται εις την Υπηρεσίον του Έθνικου Τυπογραφείου.

## ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

Η δημοσίευσις εις τό «Παράρτημα» της Έφημερίδος της Κυβερνήσεως των διαφόρων δικαστικών πράξεων και προσκλήσεων κλπ. ως και ή δημοσίευσις εις τό «Δελτίον Άνωνύμων Έταιρειών», των Καταστατικών Άνωνύμων Έταιρειών, Τραπεζών κλπ. όρίζεται:

- 1) Τών δικαστικών πράξεων εις δραχμάς έκατον πενήκοντα (150).
- 2) Τών Καταστατικών των Άνωνύμων Έταιρειών εις δραχμάς πέντε χιλιάδας (5.000).
- 3) Τών τροποποιήσεων τούτων εις δραχμάς χιλίας (1.000).
- 4) Τών ανακοινώσεων και προσκλήσεων εις Γενικώς Συνελεύσεις, τακτικής ή έκτάκτους των Άνωνύμων Έταιρειών έν γένει εις δραχμάς τετρακοσίας (400).
- 5) Τών Ίσολογισμών εις δραχμάς δύο χιλιάδας (2.000) και
- 6) Τών συνοπτικών μηνιαίων καταστάσεων Τραπεζικών Άνωνύμων Έταιρειών εις δραχμάς χιλίας (1000) δι' έκάστην δημοσίευσιν.

Έν Αθήναις τή 28 Φεβρουαρίου 1934

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Κ. Λ. ΣΤΕΡΓΙΑΚΗΣ

ΣΗΜ Παρακαλούντα οι λαμβάνοντες την Έφημερίδα της Κυβερνήσεως όπως διαφυλάττωσι αυτήν, καθόσον τό φύλλα της εκδίδονται εις όρισμένον όρισμένον άντιτύπον. Όμοίως να παρακολουθήσι τό φύλλα διότι ενά τούτων πολλάκις λόγω ύπερρεσιακής ανάγκης συνεκτυκούνται μετ' άλλων, άλλα δε προθυσιότως εκδίδονται και αποστέλλονται.